

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CZK/EUR ▼
24,590 -0,24 %

CZK/USD ▼
23,050 -0,41 %

PX ↗
1367,75 +0,20 %

FTSE ↗
7425,83 +0,89 %

DAX ↗
15345,00 +0,73 %

BTC/USD ▼
36850 -1,25 %

Těžká zima pro cihelny

Výrobci zdiva před zimou zavírají fabriky a propouští. Musí čekat, až si vyrobené cihly na dvoře najdou kupce.

Strana 3

Jsme moc pomalí, varuje šéf VW

Thomas Schäfer je nespokojený s nízkou marží, vysokými výrobními náklady a chystá velkou restrukturalizaci.

Strana 10

Rok od přeměny Avastu v Gen

Před rokem se spojil Avast s Nortonem. Vznikla nástupnická firma Gen, akciím se ale zatím nedaří podle představ investorů.

Strana 12

Speciální příloha Hospodářských novin

Justice

Až o pět tisíc vězňů méně. Za podvody chce stát trestat jinak, může i ušetřit

Ministerstvo spravedlnosti doufá, že by snížení počtu vězňů mohlo vést k uzavírání věznic i úsporám v řádu miliard korun. Vězeňská správa to ale odmítá, podle ní náklady na vězně příliš neklesnou.

Michaela Ryšavá,
Marek Pokorný
autori@hn.cz

Až o čtvrtinu vězňů méně by mohlo být v českých věznicích. Počítá s tím ministerstvo spravedlnosti v souvislosti s novelou trestního zákoníku, jež má snížit postihy u některých méně závažných trestných činů. A některé další – třeba neplacení výživného – z trestního zákoníku zcela vyjmout. Důvodů ke změnám je několik: až miliardové úspory, uhrazení škod co největšímu počtu obětí i snaha pachatele napravit, ne naučit ho ve vězení to, co ještě z kriminálního „řemesla“ neumí. Odborníci změny vesměs vítají, být varují, že by nová pravidla naopak mohla k některým zločinům motivovat.

Změny podle něj nemíří na násilné a sexuální trestné činy, ale na ty s menší společenskou škodlivostí.

Podstatné je prý ulevit věznicím a zajistit, aby poškozenému byla uhrazena celá škoda. Což se v případech, že je pachatel zavřený na několik let, mnohdy nestane. Návrh nyní ministerstvo spravedlnosti finišuje, následně ho pošle k připomínkám ostatním institucím, může tak dojít ještě k nějakým změnám. Pokud ale vše půjde hladce, koncem příštího roku by mohly změny platit.

A co přesně by mělo přeplněné věznicе vyprázdnit?

Velký balík změn se týká hospodářských trestných činů nebo krádeží. Kdyby nově pachatel uhradil škodu, zaplatil peněžitý trest a dal navíc 15 procent do fondu obětí trestných činů, má se zcela vyhnout nepodmíněnému trestu vězení. Jenže takový návrh se

některým soudcům a expertům nelíbí. Bojí se, že pachatelé budou kalkulovat s tím, že se vykoupi, protože odpadne hrozba, že skončí na mnoho let ve vězení.

„Poměrují výnosy z kriminality s rizikem, že budou potrestáni. Pokud pachatel odhaduje, že je jen dvacetí- či třicetiprocentní šance, že ho odhalí a odsoudí, tak do toho rizika půjde,“ varuje Libor Dušek, vedoucí katedry národního hospodářství z Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Podle něj dokonce hrozí, že například hospodářských trestných činů může naopak přibýt.

S ním souhlasí i prezident Soudcovské unie Libor Vávra. „Aby se nevyplatilo kalkulovat s cenou trestné činnosti, je nutné, aby soudce měl vždy prostor uložit i jiný druh trestu než jen peněžitý.“

Ministerstvo spravedlnosti se zvýšené kriminality neobává, zejména proto, že peněžitý

trest bude možný jen u prvotrestaných. „V případech, kdy jde o ojedinělý exces, je třeba příše akcentovat postavení poškozených a to, zda došlo k uhrazení škody,“ uvádí náměstek Stanislav.

S ním souhlasí i šéf poslaneckého klubu Pirátů Jakub Michálek, podle něhož je finanční trest pro tyto „podvodníky“ dostatečnou sankcí. „Navíc se mi podařilo do tohoto návrhu dostat i to, že bude možné uložit obecně prospěšné práce, je tam tedy zachován i odrazující účinek trestu,“ dodává Michálek. Podobně hovoří i další zástupci koaličních stran: návrh ministerstva odsouhlasili.

S ostatními návrhy změn pak oslovení experti nemají problém. Tým pod vedením náměstka Stanislava například navrhuje to, aby se v řadě případů snížila spodní hranice trestu vězení. Trestní zákoník přesně stanovuje, v jakém rozmezí má za daný čin soud vynést postih. A tuto hranici může překročit jen ve výjimečných případech. Do tří let je možné udělit ještě podmíněný, delší musí být vždy nepodmíněný.

Jednou ze změn tak je, že u několika trestných činů se nejnižší hranice posune dolů. Například za krádež se škodou nad deset milionů korun je nyní rozpětí trestu pět až 10 let vězení, nově ale bude možné udělit už tři roky – a tedy podmínku. A stejně tak se má snížit i dnes pětiletá minimální hranice za schvalování terorismu na sociálních sítích.

Pokračování na straně 2

19 tisíc lidí

■ Tolik osob je v nyní v Česku za mřížemi. Zhruba 17,5 tisíce z nich jsou lidé odsouzení, zbytek je ve vazbě. Mezi trestanci převažují muži, kterých je přes 17 tisíc.

V Česku je dnes za mřížemi zhruba 19 tisíc lidí. Mezi státy Evropské unie tak patří k těm zemím, kde je nadprůměrně vysoký počet lidí ve vězení – na sto tisíc obyvatel tu připadá 181 trestanců. V sousedním Rakousku je jich 97, stejně jako v Belgii. V Německu pak jen 67 vězňů na sto tisíc obyvatel. Hůř než Česko si vede jen Maďarsko, Polsko (oba státy 204) a Slovensko se 184 trestanci.

Vysoké počty vězňů navíc doprovází nepříjemný efekt: až 70 procent z nich se znovu za mříže vrací. Proto stát chystá změnu pravidel.

„Pokud prosadíme tuto novelu tak, jak chceme, očekávám, že by se počty vězňů mohly snížit o tři až pět tisíc,“ říká pro HN náměstek ministra spravedlnosti Antonín Stanislav (ODS).

Karel Schwarzenberg

S Karlem sem přijela noblesa, vzpomíná na politika Dobrovský

Ministrem zahraničí byl v sobotu zesnulý Karel Schwarzenberg poprvé jmenován v roce 2007 a podruhé o tři léta později. Českou zahraniční politiku ale začal utvářet prakticky od pádu komunistického režimu a nástupu prezidenta Václava Havla. V rozhovoru pro HN o tom, jaký otisk knižka a politik v českém veřejném životě zanechal, hovoří podnikatel, filantrop a bývalý novinář Jan Dobrovský. Schwarzenberga znal už z dob disentu, po sametové revoluci pak mohl sledovat jeho počínání coby redaktor Lidových novin, poté jako šéf zpravodajství Československé televize. Právě z ní v polovině 90. let přešel přímo do Schwarzenbergových služeb – řídil mu kancelář a staral se o majetek. „S Karlem sem přijela noblesa a způsob přemýšlení o zahraniční politice, včetně osobních kontaktů, které pro nás byly zcela nové. A které pak předával lidem, již se dostávali k moci,“ popisuje Dobrovský. **Strana 4, foto: HN – Lukáš Bíba**

■ Dokončení ze strany 1

Některé činy by pak rovnou přestaly být trestné. Nově by za zanedbání povinné výživy šel do vězení jen ten, kdo ponechá dítě v hmotné nouzi. To jsou podle ministerstva vyšší desítky lidí z celkového počtu 1100 „alimentářů“ za mřížemi. „Stát dnes platí náhradní výživné. Ať si ho pak po neplatiči vymáhá v občansko-právním řízení,“ souhlasí předseda Okresního soudu v Příbrami Miloslav Boudník, podle něhož to není trestným činem ani ve velké řadě jiných států.

Velká debata se vedla o tom, jak upravit tresty v případě opakovaných drobných krádeží. Cílem bylo změnit zákon tak, aby za mřížemi neskončil i ten, kdo třikrát po sobě ukradl balíček cigaret. „U opakovaných krádeží jsou podmínky postihu extrémně a neadekvátně přísné. Výsledkem je, že když někdo způsobí škodu za několik set korun, dostává se do vězení, což nepomůže řešení příčin ani důsledků daného činu, a navíc to velmi zatěžuje veřejný rozpočet,“ říká Gabriela Slovácová, bývalá ředitelka věznic ve Světle nad Sázavou a expertka ze skupiny pro efektivní trestní justici. Nakonec by tak vězení hrozilo až tomu, kdo opakovaně bude krást zboží za více než tisíc korun.

Novela také navrhuje, aby mohli lidé pěstovat větší množství marihuany, než tomu bylo dosud. Dnes mohou mít pět rostlin konopí, nově by jich mohli mít deset. Vězení by tak pěstitelům hrozilo až v případě, kdy by u sebe měl 40 gramů a více marihuany. Bezrestnou se stane také výroba mastičky z konopí pro osobu blízkou.

Od změny si ministerstvo spravedlnosti slibuje úspory pro státní pokladnu. Pobyt jednoho vězně ji dnes stojí 1860 korun na den, cena je odlišná podle typu zařízení a počtu osob. Někde tak částka přesahuje i tři tisíce korun za den. Ministerstvo doufá, že nová pravidla vyprázdňují věznic natolik, že by se mohly některé dokonce sloučit či zrušit.

„Když snížíme vězeňskou populaci, neznamená to, že peníze hned ušetříme. V prvním kroku dojde ke snížení vězeňské populace, až poté budeme moci přejít k organizačním změnám ve Vězeňské službě,“ líčí náměstek ministra spravedlnosti Antonín Stanislav. Ministerstvo doufá, že by pak státní pokladna mohla ušetřit stovky milionů, až nízké miliardy korun.

Sama Vězeňská služba ale uzavření některé věznic vidí jako nereálné. Byť po amnestii Václava Klause v roce 2013, kdy bylo na jednu propuštěno sedm tisíc vězňů, některé z nich dočasně uzavřela. Od počátku příštího roku však začne platit novela týkající se výkonu trestu, která zvyšuje průměrnou plochu na jednoho vězně.

Dosud musí být na jednoho vězně čtyři metry čtvereční, nově se na každou celou budou muset připočítat další dva metry. „Tato změna znamená snížení současné normované kapacity o cca 2800 míst,“ upozorňuje mluvčí Vězeňské služby Markéta Prunerová. Podle ní tak ani není prostor pro to, aby se snížením počtu vězňů výrazně ušetřilo. Provozní výdaje zůstanou prakticky stejné. „Jediné, co se dá říct, že se sníží, jsou náklady na potraviny. To je v zásadě jediná skupina výdajů, která má ryze variabilní charakter,“ uvádí. Příliš reálné není ani snižovat personál věznic – ty už nyní mají zhruba deseti procentní podstav zaměstnanců proti tabulkám.

Foto: HN – Lukáš Bíba

Krátce

Starostové se spojují s hejtmany, chtějí, ať vláda plní své sliby

Přestože vládní konsolidační balíček prošel i v Senátu, zástupci obcí a krajů nepřestávají poukazovat na jeho dopady pro samosprávy, zejména pak na jejich pokladny. Osm lidí, mezi nimi hejtmán, několik starostů a senátorů, se na konci října spojilo do iniciativy Hlas samospráv. S ní oslovili další starosty, více než 150 z nich už se k iniciativě také připojilo.

Senátor a starosta Letohradu Petr Fiala (nezávislý) říká, že cílem je zejména přesvědčit vládu, aby změnila zákon, kterým se rozdělují peníze z vybraných daní mezi obce, města a kraje, takzvané rozpočtové určení daní (RUD). „V tom, jak je RUD nastavený více než 20 let stejně, je určitá nespravedlnost,“ uvedl Fiala pro HN.

Rozpočtové určení daní stanovuje, kolik procent z vybrané DPH a daní z příjmů právnických a fyzických osob se rozdělí mezi obce, města a kraje. Některým krajům však systém přijde nespravedlivý a chtějí jej dlouhodobě změnit. Jde zejména o kraje Středočeský, Zlínský, Pardubický, Jihomoravský a Liberecký. Ty nyní navrhuji, aby stát zvýšil RUD pro kraje zhruba o šest miliard korun, kterými by se odstranily disproporce v krajských příjmech.

Nejprve je ale třeba dostat vládu k jednacímu stolu. A to se dlouhodobě nedaří, ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) snahu o změnu financování krajů vyřídil vzkazem, ať se hejtmáni dohodnou mezi sebou, ale ať nepočítají s tím, že jim stát přidá. „Věci, na které jsme upozorňovali, vyslyšeny nebyly, takže témata zůstávají aktuální a je jich opravdu hodně,“ uvedl další ze zakladatelů iniciativy Hlas samospráv, pardubický hejtmán Martin Netolický (3PK, na snímku).

A dodává, že nejde jen o rozdělování daní mezi samosprávy, ale i další dopady vládního konsolidačního balíčku na obce a kraje.

„Je třeba řešit výnosy z online hazardních her ve vztahu k obecním rozpočtům. Je třeba řešit i zákoník práce a dostupnost zdravotní péče,“ vyjmenovává Netolický. Doplnil, že konsolidace znamená o pět miliard korun méně pro obce na příjmech, k tomu další desítky miliard ztrát na dotacích. „Vláda také nedodržela závazek, že současný objem prostředků zůstane pro samosprávy zachován,“ stojí v textu iniciativy. K ní se už připojilo přes 150 samospráv, tedy krajů a městských či obecních úřadů. „Tlak bude pokračovat, je potřeba tyhle věci narovnat,“ řekl Fiala.

Ministr financí Stanjura na dotaz HN uvedl, že o žádné iniciativě nic neví. „Dopady balíčku nebudou takové, jak samosprávy tvrdí,“ uvedl. **Martin Tópek**

Kellnerovi včlení svůj majetek do holdingu Amalar

Rodina zesnulého Petra Kellnera zakládá společnost Amalar Holding, do které se postupně včlení všechna rodinná aktiva. Cílem je zjednodušit vlastnické struktury, která bude plně pod kontrolou rodiny Kellnerových, uvedl mluvčí rodiny Tomáš Perman. Novou společnost označuje jako superholding. Amalar bude podle něj koncentrovat aktiva a akciové podíly všech společností, které Kellnerovi vlastní, a to včetně skupiny PPF.

Vznikl také poradní sbor rodiny, se kterým mohou jednatelky konzultovat správu rodinného majetku a potenciální strategické investice, v čele tohoto orgánu bude stát bývalý premiér a guvernér České národní banky Jiří Rusnok.

Akcije jednotlivých rodinných příslušníků se budou do nové entity vkládat postupně v následujících měsících. Se vznikem superholdingu se také ustavují jeho orgány. V radě jednatelů usedne vdova Renáta Kellnerová společně se svými dcerami Annou, Larou a Marií. Kellnerův syn z prvního manželství Petr, jemuž ve skupině PPF náleží přibližně deseti procentní podíl, účast na projektu teprve zvažuje.

Dalšími členy poradního sboru jsou bývalá vedoucí partnerka EY Magdalena Souček, ředitel skupiny PPF Jiří Šmejck, profesor chirurgie na univerzitě Yale Bohdan Pomahač a také investor a transakční právník Tomáš Otruba.

Rodinně bude k dispozici i rodinná rada složená z renomovaných expertů na investiční příležitosti.

Zasednou v ní Robert Ševela, Martin Vlček a Jan Tomaník. Ševela přechází po téměř dvaceti letech ze skupiny PPF, kde působil jako ředitel pro investice. Vlček zastával vysoké manažerské funkce ve společnostech PPF, O2 a posléze Cetin. Investiční manažer Tomaník přichází do společnosti Amalar ze skupiny PPF. Speciálním poradcem rodiny v Amalaru bude Tomáš Brzobohatý, právník a manažer, který v minulosti dlouhodobě působil v PPF.

Nejbohatší Čech Petr Kellner byl až do své předloňské smrti majoritním vlastníkem PPF Group. Ta investuje do mnoha odvětví, od finančních služeb přes telekomunikace, média, biotechnologie, nemovitosti až po strojírenství. Působí v 25 zemích na třech kontinentech, v Evropě, Asii a Severní Americe. Přes 90 procent majetku Amalaru tvoří skupina PPF. Ta vykázala v prvním pololetí letošního roku čistý zisk 17,4 miliardy Kč. Její aktiva dosáhla 1,08 bilionu korun. Zbytek tvoří zejména nemovitosti. **ČTK**

Emirates objednaly boeings za bilion, nakupují i další firmy

Společnost Emirates koupí za 52 miliard dolarů (1,2 bilionu Kč) dalších 95 letadel od amerického výrobce letecké techniky Boeing. Objednávku oznámila na aerosalonu v Dubaji ve Spojených arabských emirátech.

Zakázka patří mezi ty větší a ukazuje, jak se odvětví letecké dopravy rychle zotavuje z dopadů pandemie covidu-19, kdy byly aerolinky nuceny omezit nebo úplně přerušit činnost. Letecké dopravě nebrání v oživení ani válka mezi Izraelem a radikálním hnutím Hamás, která ovlivnila bezpečnost v regionu, uvedla agentura AP.

Emirates koupí 55 letadel Boeing 777-9 a 35 letadel 777-8. Vedle toho aerolinky aktualizovaly dřívější zakázku na nákup 30 letadel 787 Dreamliner a dodaly k ní dalších pět strojů. I toto jsou velkokapacitní letadla, která patří k nejdražším.

Významné nákupy oznámily i další společnosti. Nízkonákladové aerolinky FlyDubai uvedly, že koupí 30 letadel Boeing 787-9 Dreamliner. Dopravce SunExpress, který je společným podnikem Turkish Airlines a Lufthansy, pak koupí až 90 letadel Boeing 737 MAX. Dohoda zahrnuje 45 modelů 737-8 a 737-10 s možností nákupu dalších až 45 letadel. **ČTK**

Vítkovické slévárny jsou v insolvenční, dluží 732 milionů

Ostravská společnost Vítkovické slévárny na sebe podala insolvenční návrh. Úpadek chce řešit reorganizací, se kterou souhlasí většina věřitelů. Vyplývá to z informací zveřejněných v Insolvenčním rejstříku. Mediální zástupkyně firmy Jana Dronská řekla, že reorganizační plán, který připravilo vedení ve spolupráci se specializovanými poradci a krizovým manažerem, předpokládá zachování výroby válců.

Firma uvedla, že u ní mají věřitelé pohledávky za téměř 732 milionů korun, přičemž největšími věřiteli jsou banky.

„Do dluhů se společnost dostala v důsledku války na Ukrajině, ale i vlivem dramatického nárůstu cen energií a celkově nepříznivé situace ocelářského průmyslu v Evropě,“ uvedla Dronská.

Vítkovické slévárny jsou tradičním výrobcem válců pro válcování kovů a dodávají také tvarových odlitků z oceli, litin a slitin mědi. Na konci loňského roku měl podnik téměř 300 zaměstnanců, aktuálně po ukončení ztrátové výroby odlišků se jejich počet snížil na 180. **ČTK**

Redakce HN
autori@hn.cz

■ Stavebnictví

Výrobci zdiva před zimou zavírají fabriky a propouští. Musí čekat, až si cihly na dvoře najdou kupce

Jan Prokeš

jan.prokes@hn.cz

Výroba v cihelně v pražských Štěrboholech se za necelé dva týdny zastaví. „Odstávku máme každou zimu, takže to není nic neobvyklého,“ říká obchodní ředitel stejnojmenné společnosti Cihelna Štěrboholy Jan Fiala. Kdy se produkce v podniku s více než devadesátiletou tradicí znovu rozběhne, je však neisté. „Teď jde o to, kdy zboží, které už máme vyrobeno a uskladněno na dvoře, najde svého zákazníka. A to je otázka, kterou nedokážeme předpovědět,“ vysvětluje Fiala.

Náročná a nejistá zima čeká letos všechny cihláře. Sklady mají plné a jejich zboží aktuálně téměř nikdo nekupuje. Výstavba domů a bytů v Česku po covidovém boomu kvůli vysokým úrokovým sazbám hypoték zamrzla a firmy se tak po letech, kdy jim tržby i zisky rostly o desítky procent, musí výrazně uskomnit. Někteří hráči na trhu letos čekají propad poptávky v porovnání s loňskem o více než polovinu.

Z byznysu s cihlami se navíc podobná krize může brzy přelít také do ostatních sektorů, které na hrubou výstavbu v řetězci prací navazují. „Jsou to spojené nádoby. Není-li víc konstrukcí domů, není ani víc střech. Dále navazují instalatéri, výrobci oken či sanity, kterým ještě zakázky dobíhají, což může trvat rok a půl. Dá se ale čekat, že někteří ochlazení poptávky poznají už v příštím roce,“ odhaduje Fiala, který je zároveň členem představenstva Cihlářského svazu Čech a Moravy.

Například společnost Heluz výrobu ve svých továrnách v předcho-

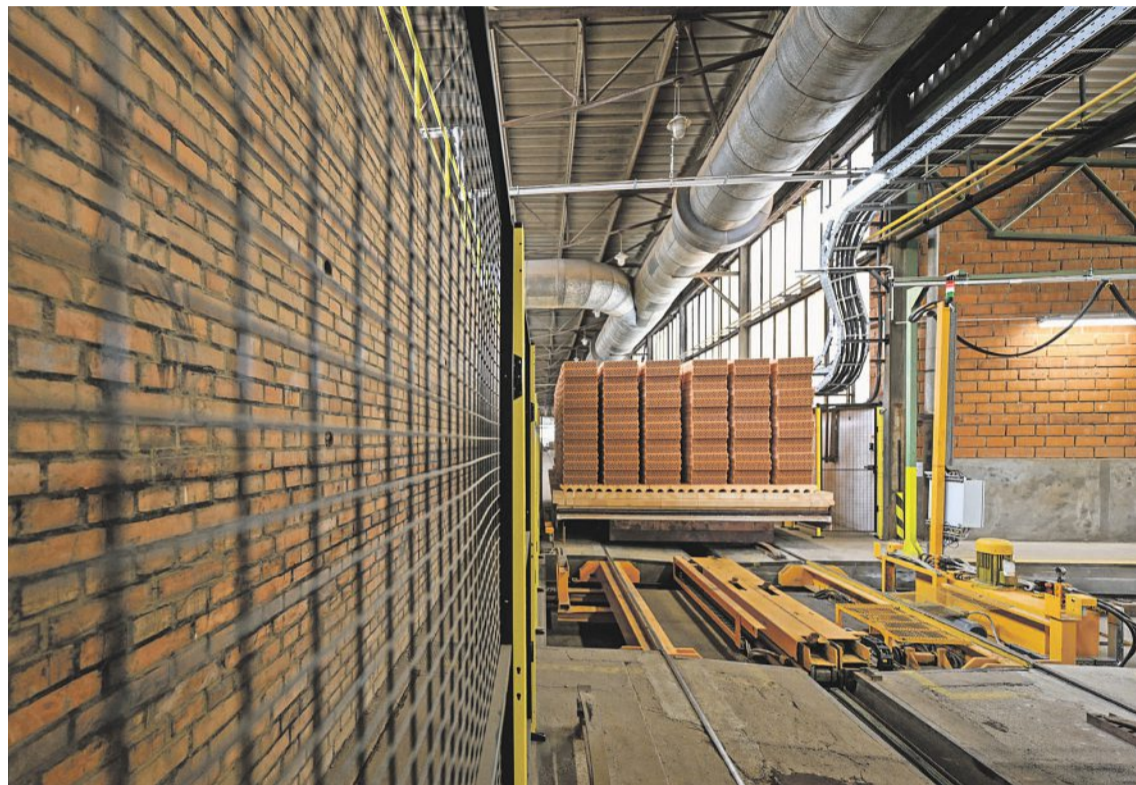
zích dvou letech ani jednou nezastavila. Letos nicméně stojí už podruhé. „Na jaře byly všechny závody odstaveny v průměru čtyři měsíce a v té době jsme udělali nutné opravy a investice. Nynější odstávky už nejsou technologické, ale vynucené zamrzlým stavebním trhem,“ říká generální ředitel Heluz Group Jan Smola.

Společnost vyrábí v tuzemsku cihly v Dolním Bukovsku, Hevlíně a Libochovicích. „V těchto lokalitách máme celkem šest provozů a vzhledem k současné situaci plánujeme v zimě odstavit minimálně pět z nich. Aktuálně jsou již tři odstaveny. To, jestli se podaří udržet provoz na posledním z nich, bude záležet na dalším vývoji tržní situace,“ uvádí Smola s tím, že odstávka fabrik bude trvat minimálně celou zimu.

Už na podzim podnik propustil desítky zaměstnanců. Šéf firmy nevyklučuje, že další propouštění může přijít v příštím roce.

Počet pracovníků snižuje také největší výrobce pálených cihel v Česku, společnost Wienerberger. V Týně nad Vltavou propustil 35 z 54 zaměstnanců a v Hranicích na Moravě přišlo o práci 24 lidí. Firma letos v zimě zastaví výrobu v osmi z celkových devíti tuzemských závodů. Odstávka má trvat dva až tři měsíce. V provozu zůstane pouze Cihelna Kinský v Kostelci nad Orlicí, která už má technologickou odstávku za sebou.

„Do režimu dlouhodobé odstávky přechází výrobní závod Týn nad Vltavou. Zásadním důvodem pro toto rozhodnutí byl ne příliš pozitivní vývoj na trhu stavebních materiálů

Zimní pauza Největší tuzemský výrobce pálených cihel – společnosti Wienerberger – zde letos v zimě odstaví osm ze svých devíti závodů. V provozu zůstane jen ten v Kostelci nad Orlicí (na snímku). **Foto: ČTK**

a snížení poptávky po výrobcích uvedeného závodu,“ uvedl na začátku listopadu jednatel a generální ředitel společnosti Kamil Jeřábek.

U ostatních provozů uvádí Jeřábek jako hlavní důvod potřebu provést v nich nutnou údržbu. „Jde o běžnou praxi, která byla v posledních letech narušena vysokou poptávkou po stavebních materiálech,“ tvrdí Jeřábek.

Doba, na kterou letos firmy výrobu cihel zastaví, zřejmě ale úplně běžná není. „Odstávky zpravidla probíhaly od poloviny prosince do konce ledna. Čili standardem bylo 45 dní, pokud se nejednalo o výjimky v souvislosti

s instalací nových technologií. Letos se tato doba protáhne na zhruba 120 dní,“ uvádí pod podmínkou anonymity člověk, jenž dlouhodobě podniká ve stavebnictví.

Kromě slabé poptávky po stavebninách komplikují výrobcům zdiva situaci také vysoké náklady na energii. „V porovnání se situací před dvěma lety jsou minimálně na dvojnásobku, a to ani nemluvíme o návrzích Energetického regulačního úřadu a vlády na zvýšení poplatků za obnovitelné zdroje energie a distribuci. To jsou všechno náklady, které se budou muset promítnout do cen výrobků.“

A zaplatí je spotřebitel v situaci, kdy zde máme pokles trhu o přibližně 50 procent,“ říká šéf Heluzu Smola.

Právě drahé energie podle výrobců cihel způsobují, že nyní nemohou na výrazný propad poptávky reagovat zásadnějším zlevněním cihel, což by zájem zákazníků mohlo částečně opět zvýšit.

Razantní meziroční pokles tržeb cihlářů je ale způsoben i tím, že jde o srovnání s dobou, kdy se většině podniků ve stavebnictví rekordně dařilo. Například Wienerberger v roce 2022 utržil 4,8 miliardy. V porovnání s rokem 2019 jde o nárůst o třetinu.

■ Soud

Česku i po 20 letech hrozí, že bude platit za kvóty na cukr

Marek Pokorný

marek.pokorny@hn.cz

Nad Českem se vznáší hrozba, že bude platit stamilionové odškodné za to, jak v minulosti určovalo, které firmy mohou v zemi prodávat cukr a zejména kolik. Omezit domácí produkci se země zavázala při vstupu do Evropské unie v roce 2004. Jenže některé firmy takzvané kvóty napadly. Stát už v minulosti musel po prohrané arbitráži hradit přes 700 milionů nizozemské firmě Eastern Sugar. Zhruba poloviční částku pak chtějí po ministerstvu zemědělství Moravskoslezské cukrovary, patřící rakouské potravinářské společnosti Agrana. Po čekání na znalecký posudek, který zhodnotí škodu, se teď soud znovu rozjel.

Soudy řeší případ skoro 20 let. Nejprve správní soudy potvrdily, že postup státu byl tehdy chybný. Moravskoslezské cukrovary následně podaly žalobu, v níž požadovaly ušlý zisk za nepřidělenou část kvóty. Ten si vyčíslily na 365 milionů korun. Přišly prý o ně kvůli tomu, že nemohly dané množství cukru prodávat na tuzemském trhu, ale musely je za mnohem nižší cenu vyvézt mimo Evropskou unii.

„Ta malá část nepřidělené kvóty představovala malý zlomek výroby, přesto to vedlo k takto vysokému snížení zisku,“ uvedl právní zástupce cukrovarů Pavel Marc. Škodu si firma spočítala až do roku 2017, kdy kvóty padly, a až od té doby mohou cukrovary vyrábět a prodávat, jak chtějí. Mimochodem, po pádu kvót ceny cukru výrazně klesly.

Případ začal minulý týden řešit Obvodní soud pro Prahu I už napotřetí. Dvakrát žalobu zamítl, mimo jiné pro promlčení. Jednou ale jeho verdikt zrušil Nejvyšší soud, podruhé odvolací Městský soud v Praze. Až nyní tak prvoinstanční soud začal řešit podstatu a zadal si znalecký posudek.

Jenže jak soudkyně Petra Zatloukalová, tak zástupci státu a cukrovarníků se shodli na tom, že znalec

dostal špatné otázky. „Mám pochyby, jestli posudek tak, jak byl zadán, může být podkladem pro rozhodnutí,“ připustila. Mimo jiné proto, že znalec počítal ušlou škodu jen za čtyři roky do podání žaloby v roce 2010.

Posudek zadala předchůdkyně Zatloukalové předtím, než dlouhodobě onemocněla. Zatloukalová tak podle svých slov dostala případ na stůl jako její zástup až letos v říjnu.

V letech, která zkoumal, znalec spočítal ušlý zisk – především porovnáním tuzemských a vývozních cen – na necelou polovinu toho, co vyčíslily cukrovary. Důležité však podle soudkyně není v této fázi řízení tolik to, jaká přesně škoda vznikla, ale příčinná souvislost. Tedy otázka, zda, kdyby nebylo špatného postupu státu, by skutečně Moravskoslezské cukrovary uvedenou sumu vydělaly.

„A z hlediska příčinné souvislosti mám ještě bílá místa,“ konstatovala Zatloukalová. Právnickému zástupci cukrovarů tak uložila, aby do příštího jednání v lednu přinesl přesvědčivé důkazy o tom, že firma se snížení zisku snažila zabránit a škoda jí vznikla opravdu jen vinou nezákonného rozhodnutí státu.

Ministerstvo zemědělství je přesvědčeno, že žalobu ustojí. Kvůli cukerným kvótám čelilo v minulosti více než desítky žalob, ale zatím se jim (až na zmíněnou arbitráž) ubránilo.

„Kromě kauzy Moravskoslezských cukrovarů zbývá jediný soudní spor o náhradu škody, který je ve fázi odvolacího řízení,“ uvedl mluvčí úřadu Vojtěch Bílý. Tím druhým případem je žaloba Cukrovaru Vrdu, kterou soud první instance zamítl.

~
Moravskoslezské cukrovary požadují 365 milionů korun coby ušlý zisk za kvóty.

■ Rozhovor

Karel přivezl auto plné toaletního papíru a vloček. Věděl, co je tady potřeba

Ondřej Leinert
ondrej.leinert@hn.cz

Patří k lidem, kteří poznali zesnulého Karla Schwarzenberga nejlépe. Ostatně po revoluci mu spravoval rozsáhlý majetek. Podnikatel, filantrop a bývalý novinář Jan Dobrovský v rozhovoru pro HN popisuje jejich první osobní setkání před listopadem 1989. I to, jak se po pádu komunistického režimu Schwarzenberg vrátil do Česka, nadchnul pro Václava Havla nebo čím si ho získal Miroslav Kalousek, s nímž zakládal TOP 09.

Vzpomínáte si, kdy jste coby člověk z disidentské rodiny, který v osmdesátých letech pracoval jako topič nebo krmič dobytka, začal vnímat, že je tady někdo jako Karel Schwarzenberg?

Ještě několik let před revolucí, v disentu. Karel Schwarzenberg byl předsedou helsinského výboru, což byla obrovská věc. Protože po podepsání výsledků helsinské konference se i socialistický blok přihlásil k plnění závazků ohledně lidských práv. A Karel z pozice předsedy na to dohlížel. Navíc zřizoval na svém panství v Scheinfeldu veškeré podmínky pro to, aby tam historik Vilém Prečan mohl provozovat Československé dokumentační středisko, které uchovávalo záznamy o fungování českého disentu. Nebyly to jen knížky, ale veškerá korespondence mezi disidenty. Karla jsem díky tomu znal, poprvé osobně jsme se pak potkali asi rok nebo dva před sametovou revolucí.

Takže zhruba kolem jeho padesátin?

Ano. Dorazil, protože ho požádala československá strana, aby přijel zkontrolovat hrobku v Třeboni. Jinak by se sem dostat nemohl. Karel nás s větší skupinou potkal v jedné vinárně. V paměti mi utkvělo, jak přivezl plné auto toaletního papíru a dámských vloček, které se tady zrovna nedaly sehnat, protože jak bylo v socialismu běžné, byl zase nějaký problém. Karel přesně pochopil, co je tu za bolševika potřeba. Po revoluci jsme se pak začali vídat víckrát a netrvalo to dlouho, než se z nás stali přátelé.

Bylo tehdy znát, že přijíždí člověk, který nestrávil přes 40 let v komunistickém Československu?

S Karlem sem přijel svět. Přijela noblesa a způsob přemýšlení o zahraniční politice, včetně osobních kontaktů, které pro nás byly zcela nové. A které pak předával lidem, již se dostávali k moci. Ale byl pro nás inspirací třeba i v tom, jak se obléct, aby člověk nevypadal jako buran.

Tady se nemohu ubránit klišé: Máte z té doby nějaké veselé historky? Třeba jak to vypadalo, když kníže začal v 90. letech obrážet české hospody?

Těch historek je moc a možná se trochu rozměňují. Asi nejdůležitější věc je ale ten pocit. Karel přijel a nebyl tu cizincem. Jako by tu s námi žil celý život. Hospody, do kterých chodil s Václavem Havlem, byly pro něj místo, které důvěrně

~
Přijel a nebyl tu cizincem. Jako by tu s námi žil celý život. Hospody, do kterých chodil s Václavem Havlem, byly pro něj místo, které důvěrně znal. A měl radost ze setkávání s lidmi, kteří byli obyčejní pohrobci socialismu.

znal. A měl radost ze setkávání s lidmi, kteří byli úplně obyčejní pohrobci socialismu.

Vždycky byl hodně závislý na tom, že potřeboval kolem sebe lidi. A když se s nimi setkával po hospodách, neměl pocit, že by to bylo něco pod úroveň. Naopak, jemu se zdálo, že ta západní úroveň je poněkud přehnaná. Že je lepší obyčejná česká hospoda než restaurace, která se tváří, že kdovíco lidem nenabízí, ale přitom je to jen reklamní trik. Ta autentičnost mu byla strašně milá. Když sem Karel po revoluci přijel, cítil se jako ryba ve vodě, vnímal to podhoubí, ze kterého může vyrůst svobodný, demokratický stát – zjistil, že najednou teď je to ta služba. Předtím se sice staral o rakouskou politiku, ale tohle byl pro něj nový svět. Velice se také zhlédl ve Václavu Havlovi, na němž mu imponovalo, že je to intelektuál a literát, kterého znal už z helsinského výboru. Tedy nebyl to pro něj nějaký nový politik a nepopsaný list papíru.

Čím si přesto vysvětlujete, že ho politika tak pohltila? Mohl se v Rakousku starat o správu schwarzenberského majetku, což by samo o sobě obnášelo dost práce.

Schwarzenbergové byli česká šlechta. Možná někdy o tom byly pochyby, ale po většinu těch asi 800 let to skutečně byli Češi. A v tom byl vychován. Druhá věc je, že Karel o sobě věděl, že není bůhvíjak nadaným manažerem, takže na správu majetku si radši někoho najal – bylo to pro něho spíš trápení, než aby ho to bavilo. Určité aspekty si tam pro sebe našel. Bavilo ho lesnictví, které studoval. Ale to češství, vzpomínka na to, jak jste malý kluk a maminka vás v roce 1948 vede z vašeho domu ve Vršovické ulici na vlak, abyste zamával Praze, a po cestě jsou kordony pionýrů, které na vás plivou, to

se vám vryje do paměti. Měl hodně času o tom přemýšlet. A tak když se mohl po roce 1989 vrátit, měl jasno a říkal: Jdeme do toho!

Po spolupráci s Václavem Havlem byl nějaký čas mimo politiku, pak byl v roce 2004 zvolen senátorem za ODA a krátce před rozpuštěním této strany přijal nabídku stát se za Zelené ministrem zahraničí ve vládě Mirka Topolánka. Co ho k Zeleným přivedlo?

Osobní vztahy. Důvod, proč se pustil do práce se Zelenými, byl Martin Bursík a Kateřina Jacques. Když ODA zanikala, Karel věděl, že potřebuje nějakou politickou sílu, ke které by se přimkl – pokud by chtěl dělat politiku. Martin Bursík měl Karlovi důvěru. A Karel environmentální témata docela silně vnímal už v Rakousku, byť tehdy o aktivistech protestujících zejména na českých hranicích proti dostavbám jaderných elektráren říkal, že tyhle – s promínutím – magory on zná. Politika Zelených, jak ji představoval Martin Bursík, mu ale nebyla vzdálená. Navíc pozice ministra zahraničí je věc, která je tak mimo politickou ideologii doma, že měl především radost. Radost, že někdo ocenil jeho zahraničněpolitickou erudici.

A čím si ho o dva roky později získal Miroslav Kalousek natolik, že mu pomohl založit TOP 09?

Od prvních neformálních setkání si docela padli do oka. Když pak spolu seděli v Topolánkově vládě, hodně se spolu bavili. Karlovi imponoval jeho smysl pro humor, to, jak Mirek na různých místech psal žertovné básničky. Lidsky to mezi nimi fungovalo. A když Mirek zakládal stranu, potřeboval k sobě osobu, která je nezpochybnitelná. Karel o tom nějaký čas přemýšlel. A protože Mirkův zápal pro věc vnímal jako skutečně věrohodný, řekl si, že to stojí za to. V Mirkovi zároveň viděl člověka, který zvládne obstarat exekutivu, která Karla tolik nebavila. Ten mu za to na oplátku poskytl svou hlavní politickou devízu – důvěryhodnost.

Nakolik se mu vlastně v roce 2013 chtělo kandidovat na prezidenta? Měl jsem pocit, že o to nijak zvlášť nestál.

Zpočátku se mu do toho také vůbec nechtělo. Ale posléze měl dojem, který nebyl nijak racionální, že by to měl udělat. Byla to kampaň před první přímou prezidentskou volbou. On tehdy říkal, že bude určitě hnusná a že se pokusí tu kampaň kultivovat. Jeho předtucha vyšla dokonale, jen netušil, že bude hnusná především vůči jemu samotnému.

Jak pak prožíval poslední roky ve sněmovně, kdy už ho limitovalo zdraví, kvůli čemuž se například moc neúčastnil schůzí?

Hodně ho to trápilo. Měl problém s tím, aby se nezachoval nedůstojně a nezabil celou svoji práci, která byla na důstojnosti postavena. Když vám to pořád myslí, ale máte neuropatii, skoro neslyšíte a k tomu už i velmi špatně vidíte, je vám jasné, kolik chyb můžete udělat. Vedli jsme spolu debaty, jestli náhodou neměl víc využít toho obrovského potenciálu a podpory, které se mu dostalo v prezidentské volbě. Ale mluvil o tom tak, že neví jak – protože nechce dávat lidem falešnou naději. Tato úvaha asi vedla k postupnému útlumu jeho politické angažovanosti. Na jednu stranu ho mrzelo, že tomu nemohl dát víc. Na druhou, to, co naši zemi dal, nebylo k zahození. Ani náhodou.

Kultivoval naši zahraniční politiku po boku Václava Havla, panovníci a prezidenty ve světě si ho vážili za jeho práci v helsinském výboru, byl jedním z těch, kteří pomáhali utvářet dobré jméno listopadového Československa a pozdější České republiky. Příběh a zkušenost, jež s sebou nesl, zahrnující vyhnání a návrat do rodné země, už asi nikdy nikdo mít nebude. Protože se pojí s tou strašnou dobou, ve které jeho generace žila. A která se snad už nebude opakovat.

S Karlem sem přijel svět Podnikatel, filantrop a bývalý novinář Jan Dobrovský v letech 1994 až 1997 řídil českou kancelář Karla Schwarzenberga.
Foto: HN – Lukáš Bíba

Letnian

Bytový dům, Praha - Letňany

Byty Letnian je možné financovat
"rent-to-buy" programem

byx

Moderní byty jen pár minut od metra

VÝSTAVBA
ZAHÁJENA

„Investuji do realit.“

Vyhledávám zajímavé příležitosti na trhu nemovitostí.

Kvalitní architektura bytového domu Letnian od renomovaného ateliéru ADR snoubí styl s promyšlenými dispozicemi, čímž vytváří komfortní podmínky pro bydlení i práci v pohodlí domova.

- dispozice 1+kk až 4+kk
- velkorysé zahrádky, lodžie či terasy
- prostorné pracovny a šatny
- parkovací stání s přípravou pro nabíjecí stanice
- privátní zahrada a vlastní dětské hřiště
- výborná občanská vybavenost
- metro jen pár minut od bytu
- nízké provozní náklady

800 720 250
www.letnian.cz

PRODEJ ZAJIŠŤUJE
**LEXXUS
NORTON**

■ Školství

Rodiče z Prahy a okolí chtějí gymnázia, žáci ale končí na učilištích. Míst je málo, ukázal průzkum

Markéta Hronová
marketa.hronova@hn.cz

Téměř každý druhý deváták v Praze a Středočeském kraji se letos přihlásil na jinou školu, než skutečně chtěl. Zjistili to vědci z Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Žáci se obávali toho, že se kvůli silným ročníkům na své vysněné školy nedostanou. Ukázalo se také, že osmáci a devátáci touží po jiných oborech, než jim Praha a Středočeský kraj nabízí. Maturitu chce 85 procent žáků, kvůli nedostatečné nabídce ale řada z nich končí na učňovských oborech. Zabránil chaosu, který nastal po přijímacích zkouškách letos na jaře, by měla elektronizace přijímacího řízení, ale nutná je také změna nabídky středoškolských oborů, na které ministerstvo školství pracuje.

Vzdělání na gymnáziu si podle nového průzkumu pro své děti přeje 43 procent rodičů z Prahy a třetina rodičů ze Středočeského kraje. Jenže na přihlášku většinou uvedli jiné školy ze strachu, že se kvůli velkému zájmu na poptávaná gymnázia jejich děti nedostanou. „V případě více dětí bychom volili náročnější školy na prvních místech. Teď už zpětně víme, že s počtem získaných bodů by se dostal na gymnázium a lyceum, ale jde na střední průmyslovou školu,“ uvedl v průzkumu jeden z rodičů.

Zjištění, že pokud by se nebáli, mohli se žáci nakonec dostat na lepší školu, bylo v průzkumu časté. Jenže počet žáků v devátých ročnících vzrostl oproti loňsku o 15 procent, v Praze o pětinu. Řada žáků i jejich rodičů se pochopitelně obávala, že

v silnější konkurenci nemusí být děti na žádanou střední školu přijaté, a do jejich rozhodování vstoupilo taktizování se snahou vyhnout se neúspěchu v prvním kole přijímacího řízení a nejistotě, zda se vůbec na nějakou střední školu dostanou.

Z přihlášek podaných na střední školy tak nejde spolehlivě poznat, o jaké školy by žáci opravdu měli zájem. Právě proto vznikl zmiňovaný průzkum. Vyplnilo jej přes 10 tisíc žáků osmých a devátých ročníků a zhruba 2500 rodičů. A ukázalo se například, že zatímco 85 procent žáků si přeje maturitu, Středočeský kraj nabízí 42 procent míst v nematuritních oborech, v Praze je to 25 procent.

Rozdíl mezi tím, co si představují rodiče a co žáci, je poměrně znatelný. „Interpretujeme to tak, že rodiče jsou méně ovlivněni tím, jaké výsledky žák má a co si podle názorů jiných může dovolit. Dokážou o tom lépe přemýšlet i s ohledem na budoucnost na pracovním trhu,“ míní vedoucí výzkumu David Greger.

Potvrdilo se také to, že Praha a Středočeský kraj jsou velmi propojené. Přes 40 procent žáků ze Středočeského kraje podalo přihlášku do Prahy, v okresech Praha-východ a Praha-západ to bylo dokonce 59 procent. Středočeši se hlásili do Prahy především proto, že očekávali lepší kvalitu či dopravní dostupnost. Do Středočeského kraje naopak podalo přihlášku 17 procent Pražanů. „Doufali, že bude snazší se na střední školu ve Středočeském kraji dostat,“ vysvětluje Greger.

Aby se neopakoval chaos z letošního jara, měla by pomoci elektronizace přijímacího řízení – žáci nově budou moci poslat přihlášku on-line a po napsání přijímacích zkoušek je systém automaticky přiřadí na školy, které si v přihlášce zvolí včetně preferovaného pořadí.

Aby ale byli všichni spokojeni, bude potřeba také změnit nabídku oborů.

Praha se chystá navyšovat zejména počet míst na gymnáziích, Středočeský kraj hlavně lycea. „Pro příští rok jsme posílili typicky technická a pedagogická lycea, předškolní pedagogiku, zdravotnictví, IT a podobně,“ uvádí radní pro školství Středočeského kraje Milan Vácha (STAN).

Zároveň se obává, že pokud by gymnázia a lycea tvořila polovinu středo-

školské nabídky oborů, jak plánuje ministerstvo školství, výrazně by to snížilo jejich kvalitu. „Máme gymnázia, kam se dostali i žáci s 21 body ze sta. Ti ředitelé mě prosí, ať počet míst nenavyšujeme, protože už teď berou všechny,“ uvádí s tím, že rozdíl mezi jednotlivými městy je ve Středočeském kraji obrovský.

Osobně by byl spíše pro to, aby vznikly profesní maturity pro obory, které jsou historicky vedené jako učňovské. „Typicky instalatéri. Je to široce poptávaný obor, který už v době inteligentních budov vyžaduje vyšší náročnost,“ míní. Část učebních oborů by se tak podle něj mohla přesunout do těch maturitních.

Podle ředitele odboru středního vzdělávání ministerstva školství Pet-

ra Bannerta je nutné o profesních maturitách vést debatu. „Je nutné, aby tito lidé měli jasné postavení na trhu práce. Aby nevyšli s profesní maturitou, která ale bude jen prázdná nálepka,“ upozorňuje.

Ministerstvo školství nyní plánuje razantní úpravu nabídky středoškolských oborů. Místo dnešních rekordních 283, což je nepřehledné pro žáky, rodiče i zaměstnavatele, by se jich nově mělo podle odhadu náměstka ministra školství Jiřího Nantla (ODS) nabízet kolem čtyřiceti. Největší zápas se plánuje zejména v učňovských oborech. Žáci už by se tak nemuseli v patnácti letech rozhodovat, jestli půjdou například na zedníka, pokrývače nebo tesaře, ale zvolí si obor stavební řemesla.

Elektronizace přijímacího řízení by měla zajistit, že po napsání přijímací zkoušky systém žáky automaticky přiřadí na školy, které si zvolí v on-line přihlášce. Foto: ČTK

■ Pracovní trh

Trable manažerů: tvrdá ruka na novou generaci neplatí

Kristýna Matějková
kristyna.matejkova@hn.cz

Vprostředí napjatých firemních rozpočtů a příchodu nových generací se mění představa o tom, jak se mají chovat správní šéfové. Ti musí aktuálně řešit nejen úspory a nedostatek kvalifikovaných lidí, ale často vedou také lidi na pokraj vyhoření, kteří chtějí trávit část týdne doma. Manažeři tak zjišťují, že strategie vedení tvrdou rukou už není vždy účinná. A přestávají věřit ve své vlastní schopnosti. Je toho na ně moc.

Ve výzkumu americké agentury Gallup zhruba polovina manažerů uvedla, že letos museli dát svým podřízeným více úkolů a pracovat s menším rozpočtem. Jen 48 procent všech

dotázaných šéfů přitom věří, že mají schopnosti na to, aby odváděli skvělou práci.

Podle personální koučky Hany Salačové Svobodové se podniky učí pracovat v novém prostředí, které je složitější a neumí ho tak dobře odhadnout. „Dynamika současného světa vyžaduje rychlejší a pružnější manažerské reakce,“ říká odbornice, která radí firmám, jak mít co nejšťastnější zaměstnance.

Jednou z hlavních výzev, kterým manažeři čelí, je touha lidí po větší samostatnosti a důvěře. „Spousta výzkumů ukazuje na to, že jakmile cítím v práci autonomii, moje spokojenost a angažovanost jde nahoru. Necítím se dobře, když mi někdo stojí za zády, kontroluje každý můj úkol a pořád mi hází do kalendáře nějaké mítinky, abych mu mohla hlásit, co jsem

odpracovala,“ říká Kristýna Cetkovská, odbornice na psychologii práce.

Zaměstnanci tak zejména tlačí na flexibilní pracovní dobu nebo hybridní režimy, kdy tráví část týdne prací z domova. V tom podle psychologů naráží na to, že manažeři rozdíl věku mají i rozdílné přístupy.

„Starší generace mají větší potřebu mít dohled. Dříve to bylo transparentnější – člověk byl prostě v práci,

a pokud tam nebyl, mohl být nemocný nebo na dovolené. Teď se ale práce různě prolíná s naším časem, což je pro manažery špatně čitelné,“ říká Cetkovská, která pracuje pro poradenskou společnost Deloitte a start-up Soulmio, poskytující programy duševního zdraví pro firmy.

Není proto už tak účinné uplatňovat styl řízení, který byl běžný v českých firmách dříve. Devadesátkový přístup tvrdé ruky, kdy šéf hlavně úkoloval a kontroloval, podle Cetkovské s novou generací třicetiletých manažerů ustupuje.

Dodává však, že by neměl úplně vymizet. Pouze se manažeři musí naučit, ve kterých situacích by ho měli uplatnit. A že jindy musí stát opodál a nechat svůj tým pracovat samostatně.

Ideálem je přitom momentálně takzvaný situační leadership. „To zna-

mená, že já jako lídr nemám ke všem lidem a ve všech případech stejný přístup, ale ohlídím se na okolnosti – například jestli je zaměstnanec juniorní nebo seniorní a jestli ode mě v tu chvíli něco nepotřebuje,“ říká Cetkovská.

Takový přístup má například Václav Svátek, generální ředitel IT firmy Českomoravské informační systémy. Snaží se svým lidem dávat co nejvíce prostoru a jako šéf zavelí, až když je nejhůř. „Osobně zastávám přístup zasahovat do věcí, až když nefungují.“

Stěžejní je přitom podle oslovených odborníků dobrá a pravidelná komunikace. A také aby šel manažer svým lidem příkladem. Například Alan Pock, generální ředitel české crowdfundingové platformy Investown, věří v pravidlo, že čím více bude sám pracovat, tím lepšího výkonu se dočká od svých zaměstnanců.

~
Jednou z výzev pro manažery je touha lidí po větší samostatnosti a důvěře.

ODMĚNY PRO NAŠE VĚRNÉ ZÁKAZNÍKY!

CELÝ SORTIMENT ZA EXKLUZIVNÍ VĚRNOSTNÍ CENY

Milí zákazníci, děkujeme, že u nás i letos nakupujete. Vaší věrnosti si nesmírně vážíme a dokážeme ji náležitě ODMĚNIT.

Proto jsme nyní **CELÝ SORTIMENT ZAŘADILI DO VĚRNOSTNÍHO PROGRAMU**. To znamená, že cokoli si od nás nyní pořídíte, bude to za **NÍZKÉ VĚRNOSTNÍ CENY** s využitím věrnostních bodů.

Řeč je skutečně o celém sortimentu, takže ve Věrnostním programu najdete například všechny **PILY, ŠTÍPAČKY, DRTIČE a ŠTEPKOVAČE**, všechny **SEKAČKY, TRAKTORY, BAZÉNY, NÁBYTEK, KŘOVINOŘEZY, GRILY**, veškerou **AKU TECHNIKU**, všechny **VÍŘIVKY, INFRAASAUNY**, všechna **ELEKTROKOLA**, všechny **STRUNOVKY** a mnoho a mnoho dalšího. Doufáme, že obzvlášť nyní v předvánočním čase Vám přijde tato možnost vhod.

Pokud jste naším zákazníkem i Vy, doufáme, že Vám tím uděláme radost a že Vám tím i pomůžeme. Pokud naším zákazníkem zatím nejste, rádi Vás u nás přivítáme.

I ve státní svátek
17. 11. máme
OTEVŘENO!

ZA VĚRNOSTNÍ CENY JE TAKÉ VEŠKERÉ KRMIVO PRO VAŠE MAZLÍČKY!

Nezapomněli jsme ani na Vaše věrné kamarády. Najdete u nás dobroty s vyváženými recepturami pro plemena různých velikostí i různé životní fáze psů a koček ve třech řadách: superprémiová **STARVITA**, prémiová **VIVAVITA** i standardní **CARNIS**. A ceny? Všechno více než **120 druhů křupavých granulí, masových konzerv, lahodných pamlsků i výživových doplňků** teď pořídí naši zákazníci za skvělé Věrnostní ceny. Přesvědčte se sami! Nižší malá ukázka:

Standardní

CARNIS

27 GRANULE,
KONZERVY,
KAPSIČKY

- Vynikající poměr cena/kvalita
- Produkty poctivé české výroby
- Široká nabídka granulí, konzerv a kapsiček
- Komplexní krmivo pro všechna plemena, velikosti a životní fáze psů a koček
- Řepné řízky jako lehce stravitelný a vydatný zdroj vlákniny
- Základní a cenově dostupná řada krmiva

10 kg

Granule pro psy,
hovězí se zeleninou

Prodejní cena

550 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

249 Kč

a 30 bodů

12 x 100 g

Kapsičky
pro kočky,
kuřečí s játry,
losos

Prodejní cena

175 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

79 Kč

a 15 bodů

Další ukázky z nabídky 27 druhů:

CARNIS pro psy	Prodejní cena (Kč)	VĚRNOSTNÍ CENA (Kč) s věrnostními body
Poloměkké kroužky pro psy, hovězí, 2 kg	299	149 a 20 bodů
Granule pro psy, hovězí se zeleninou, 10 kg	550	249 a 30 bodů
Kapsičky pro psy, hovězí, kuřečí s jehněčím, 12 x 100 g	189	89 a 15 bodů
CARNIS pro kočky		
Granule pro kočky, hovězí se zeleninou, 1,6 kg	159	79 a 20 bodů
Konzerva pro kočky, hovězí, 415 g	35	17 a 5 bodů

Prémiová

VIVAVITA

32 GRANULE,
KONZERVY,
KAPSIČKY

- Značka poctivé české výroby
- 100% kompletní a energeticky vyvážená strava
- Široká nabídka granulí, konzerv a kapsiček
- Pro všechna plemena, velikosti a životní fáze psů a koček
- Bohatě na vitaminy a minerály
- Doplňky pro podporu kondice a zdravý a spokojený život
- V nabídce i receptury pro psy s alergií
- Bez umělých barviv
- Bez konzervantů a dochucovadel
- Vyvážené množství živočišných tuků

15 kg

Granule pro dospělé psy,
drůbeží

Prodejní cena

1 190 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

559 Kč

a 40 bodů

415 g

Konzerva
pro kočky,
krůtí s jehněčím

Prodejní cena

45 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

19 Kč

a 5 bodů

Další ukázky z nabídky 32 druhů:

VIVAVITA pro psy	Prodejní cena (Kč)	VĚRNOSTNÍ CENA (Kč) s věrnostními body
Granule pro štěňata velkých plemen, drůbeží, 7 kg	650	299 a 30 bodů
Granule pro dospělé psy, drůbeží, 15 kg	1 190	559 a 40 bodů
Konzerva pro psy, jehněčí, 415 g	45	19 a 5 bodů
Konzerva pro psy, hovězí, 1240 g	89	45 a 10 bodů
VIVAVITA pro kočky		
Granule pro dospělé kočky, kuřečí, 1,5 kg	265	109 a 20 bodů
Kapsičky pro kotáta, kuřečí, krůtí, 4 x 85 g	85	35 a 5 bodů

Superprémiová

STARVITA

Superpremium Food

40 GRANULE,
KONZERVY,
KAPSIČKY

- Superprémiová značka poctivé české výroby
- Holistické krmivo s vysokým podílem masa z ověřených zdrojů
- Široká nabídka granulí, konzerv a kapsiček
- Pro všechna plemena, velikosti a životní fáze psů a koček
- Čerstvé maso pro lepší chuť
- Vysoký podíl bílkovin živočišného původu
- Výroba probíhá pod veterinárním dozorem
- Přírodní doplňky pro podporu kondice a zdraví
- Zcela bez GMO, umělých konzervantů, barviv a dochucovadel
- Většina produktů bez obsahu lepku a obilovin
- Největší podíl použitých surovin
- Jsou maso, bylinky, ovoce a zelenina
- Kompletní a vyvážená strava

12 kg

Granule pro dospělé psy, krůtí

Prodejní cena

1 890 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

799 Kč

a 50 bodů

1200 g

Konzerva
pro psy,
100 % masa,
hovězí

Prodejní cena

143 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

65 Kč

a 15 bodů

1,5 kg

Granule
pro venkovní
kočky, kachní
s kuřečím

Prodejní cena

385 Kč

VĚRNOSTNÍ CENA

s využitím bodů

145 Kč

a 30 bodů

Další ukázky z nabídky 40 druhů:

STARVITA pro psy	Prodejní cena (Kč)	VĚRNOSTNÍ CENA (Kč) s věrnostními body
Granule pro dospělé psy, krůtí, 12 kg	1 890	799 a 50 bodů
Granule pro dospělé psy, hovězí s rybou, 12 kg	1 890	799 a 50 bodů
Konzerva pro psy, 100 % masa, jehněčí, 400 g	77	35 a 10 bodů
Kapsičky pro psy, hovězí s rýží a špenátem, 4 x 280 g	255	135 a 15 bodů
STARVITA pro kočky		
Granule pro venkovní kočky, kachní a kuřečí, 1,5 kg	385	145 a 30 bodů
Konzerva pro kočky, 100 % masa, hovězí, 400 g	80	35 a 10 bodů

Ze **VĚRNOSTNÍ CENY** je **CELÝ SORTIMENT!** Zde je jen malá ukázka dalšího zboží:

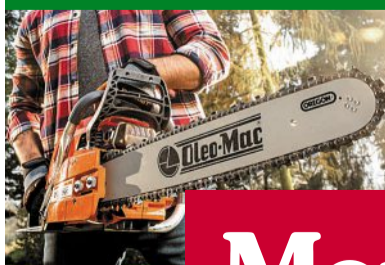
ZAHRADNÍ NÁBYTEK

ROTAČNÍ SEKAČKY

LUXUSNÍ VÍŘIVKY

ŘETĚZOVÉ PILY

ELEKTROKOLA

E-SHOP

Nakupovat můžete i na www.mountfield.cz

otevřeno i v neděli

Mountfield

Události

Energetika

Gazprom se kvůli klesajícímu exportu plynu do Evropy blíží k finanční propasti

Gazprom počítá ztráty.

Foto: Shutterstock

Ruská společnost Gazprom, kontrolující největší geologicky ověřené zásoby plynu, se v roce 2025 ocitne ve ztrátě zhruba bilion rublů (asi 250 miliard korun). Důvodem jsou klesající tržby kvůli ztrátě evropského trhu a zvyšujícím se daním. Prohlásil to Pavel Zavalnyj, předseda výboru pro energetiku ruské Státní dumy dolní komory parlamentu.

Zkušený lobbista a člen vládní strany Jednotné Rusko se odvolává na poslední studii, kterou zveřejnil Ústav pro výzkum energetiky Ruské akademie věd. „Vývoz skoro nebude, ale náklady zůstanou,“ popsal lakonicky vyhlídky plynárenského kolosu Zavalnyj.

Muž, který je na sankčních seznamech Spojených států i Evropské unie, podle listu Moskovskije Novosti ví, o čem mluví, takže vědeckou studii zase tolik nepotřebuje. Skoro 30 let pracoval v ruském plynárenství, kde začínal jako technik na kompresorové stanici, a vypracoval se až na šéfa jednotlivých dceřiných firem Gazpromu. A za něj také léta „kopal“.

„Gazprom je vhnán do ztráty. Bez ohledu na očividné komplikace mu stát od příštího roku zvedne těžební daň. Ale odvádět dodatečné peníze do rozpočtu nebude mít z čeho,“ dodává Zavalnyj. Varuje, že koncern se blíží k finanční propasti.

Koncern za loňské druhé pololetí spadl kvůli prudkému poklesu exportu do Evropy do ztráty 1,2 bilionu rublů (asi 300 miliard korun). Za letošní leden až září se mu díky vyššímu vývozu potrubního plynu do Číny a Turecka i udržení vysokých dodávek LNG do Evropy podařilo vydělat 446 miliard rublů čistého. Předchozí ztrátu tak kompenzoval jenom ze 37 procent.

Gazprom podle Zavalného již více než rok „přežívá“ za situace, kdy mu příjmy nepokrývají výdaje, a proto musí sahát na hotovostní rezervu. Jeho finanční polštář se od loňského července do stejného letošního měsíce ztenčil na třetinu – ze dvou bilionů na 0,7 bilionu rublů (175 miliard korun).

O tom, že má Gazprom finanční potíže, svědčí také jeho rozhodnutí z konce října omezit letošní investice z původních 2,3 bilionu rublů na 1,97 bilionu rublů. Musí přitom financovat rozpracované projekty spojené s plynifikací četných regionů Ruské federace. Společnost, jež přišla o většinu svých evropských trhů, včetně Česka, se snaží přeorientovat export na Čínu a také na Turecko. To ovšem vyžaduje nemalé investice na výstavbu přepravní infrastruktury, poznamenala agentura Reuters.

Ruský vicepremiér a ministr energetiky Alexander Novak v polovině října sdělil, že objem potrubních dodávek zemního plynu do Evropy letos klesne ve srovnání s rokem 2021 (kdy se ještě na Ukrajině neválčilo) asi o dvě třetiny na pouhých 20–25 miliard krychlových metrů. Objem dodávek plynu zkapalněného se ale nezmění, možná se i zvýší. Podle analytické společnosti LSEG Evropa letos dovezla přibližně stejný objem ruského LNG jako loni. Import za leden–září činil 13,3 milionu tun.

Gazprom byl dlouhá léta druhým největším plátcem dividend do federálního rozpočtu hned po Rosněfti. Prezident Vladimir Putin vidí „záchranu“ jeho exportních příjmů v Číně. Jejím lídru Si Ťin-pchingovi před časem navrhl až pětinašobné zvýšení dodávek na 100 miliard krychlových metrů ročně. Přepravní kapacita plynovodu „Síla Sibíře“ ale může dosáhnout maximálně na polovinu.

Václav Lavička

Francie

„Co ta tu dělá?!“ Šéfka krajní pravice pochodovala proti antisemitismu

Téměř 200 tisíc lidí pochodovalo o víkend ulicemi francouzských měst na znamení solidarity s židovskou menšinou. Nejpočetnější shromáždění proti antisemitismu a za propuštění rukojmí zadržovaných Hamásem si vysloužilo uznání v cizině. Pozornost ale přitahovali hlavně dva konkrétní politici – jeden proto, že tam nebyl, a druhý naopak kvůli své účasti.

V průvodu chyběl Emmanuel Macron. Francouzský prezident vzkázal, že bude „srdcem a duší v průvodu“, osobně se ho ale nezúčastnil. Proč na akci nebyl – na rozdíl od premiérky Élisabeth Borneové, dalších členů vlády nebo předsedů obou komor parlamentu –, nezdůvodnil. Nechyběli naopak zástupci krajně pravicového Národního sdružení, bývalé Národní fronty. V hlavním, pařížském průvodu tak kráčela neúspěšná prezidentská kandidátka Marine Le Penová i mladý předseda strany Jordan Bardella a zhruba polovina z osmi desítek poslanců. Mnozí účastníci pochodu to považovali za ostudné. Na místě se podívovali „držosti lepenovců“ a odcházeli stranou, aby nebyli členům Národního sdružení nablízku. Pobouření se vztahovalo ke kořenům strany.

Národní frontu založil otec Marine Le Penové Jean-Marie Le Pen v kruhu pohrobků vichistického režimu, který kolaboroval s Hitlerovou říší. Nenávist vůči Židům patřila mezi opěrné pilíře strany. Sám Jean-Marie Le Pen je zároveň soudem uznán rasista a antisemita. Opakovaně označil holocaust za „detail“ druhé světové války, za což mu francouzský soud vyměřil několikrát pokutu. Le Penová kvůli tomu nechala otce v roce

Účast na pochodu je volební strategie Marine Le Penové. Foto: Profimedia

2015 vyloučit ze strany, stejně jako další členy s antisemitickými názory. Veřejně se také Le Penová pochlubila straniky, kteří se hlásí k judaismu.

Změna názvu a některých dlouholetých tezí – že strana už nechce odchod Francie z EU ani z eurozóny – jsou součástí strategie, jak oslovit méně radikální voliče.

Díky odmítnutí antisemitismu se ale političce daří oslovit voliče, pro které byla Národní fronta jejího otce nevolitelná. Letos poprvé nadpoloviční většina lidí, 51 procent, označila v průzkumu vítězství kandidáta krajní pravice v příštích volbách hlavy státu ve Francii za „pravděpodobné“. Téměř polovina dotázaných také tvrdí, že Marine Le Penová „má na to“ být prezidentkou. Jde o nárůst o 14 procentních bodů od posledních voleb v květnu 2022, kdy šéfku Národního sdružení už podruhé porazil Macron. Ten už potřetí kandidovat nemůže. Le Penová ano.

Krajně levicová formace Nepoddajná Francie se odmítla průvodu proti antisemitismu účastnit – oficiálně kvůli přítomnosti Le Penové. Mnozí francouzští komentátoři ale skutečný důvod vidí v ideologii zakladatele, levicového radikála Jeana-Luca Mélenchona. Mélenchon odmítl veřejně odsoudit útok Hamásu a právo Izraele na obranu. Ve svých vystoupeních kritizuje výlučně oběti na straně Palestinců.

Francie má největší židovskou komunitu ve světě po USA. V zemi žije okolo půl milionu lidí hlásících se k judaismu, také ale pět milionů muslimů. Ve dnech po útoku Hamásu na Izrael byla země svědkem násilných střetů mezi propalestinskými demonstranty a policií, což francouzskou vládu vedlo k zákazu těchto sročení.

Kateřina Šafaříková

Válka s Hamásem

V Gaze uvázl někdejší internista z Děčína. Diplomacie se lékaře s českým pasem snaží dostat ven

Jmenuje se Mahmoud Alkhodari, v létě oslavil 44. narozeniny a před odjezdem do palestinského Pásmu Gazy působil v děčínské nemocnici jako internista. Teď je lékař s moravským diplomem a českým pasem ve městě Gaza svědkem izraelské odvetné operace za útok Hamásu ze 7. října. Situace na místě je podle jeho svědectví velmi nebezpečná a složitá je i komunikace s vnějším světem. I přesto se Alkhodarimu občas podaří spojit s přáteli žijícími v zahraničí. A nezapomněla na něj ani česká diplomacie.

Příběh doktora Alkhodariho je pro Palestince v zahraničí typický. Absolvent Lékařské fakulty Masarykovy univerzity z roku 2009 vyslyšel volání rodičů, kterých je jediným mužským potomkem. Odjel tak v minulém dekádně zpátky do Pásmu Gazy navzdory tomu, že se už jako internista v děčínské nemocnici etabloval. V palestinském Pásmu se oženil a zplodil čtyři děti, přičemž nejmenšímu je rok a nejstaršímu pět let. Především se ale v Gaze stará o rodiče; jeho matka špatně chodí a zdravotní problémy má i otec. Redakce HN se s děčínským lékařem pokusila spojit, v době uzávěrky ale odpovědi na zasláné otázky neobdržela.

Život v Gaze je nejpozději od roku 2007 složitý. Tehdy extremisté z hnutí Hamás provedli puč a zmocnili se vlády nad Pásmem, které se tak ocitlo v mezinárodní izolaci. Hamás si navíc znepřátelil i druhou část palestinské autonomie, tedy Západní břeh, kde vládne hnutí Fatah. Obyvatelé Gazy tak přišli o jednoduchý přístup k řadě osobních i úředních dokumentů a značně se jim zkomplikovala také možnost cestovat do Pásmu i z něj.

Také proto Alkhodarimu propadly letos v červnu české doklady (HN má jejich fotokopie k dispozici). Jeho manželka a děti navíc nemají české dokumenty žádné, což komplikuje jejich cestu do bezpečí. Podle informací z diplomatických kruhů jsou s ním české úřady každopádně v kontaktu, jmenovitě jde o diplomaty v Ramalláhu na Západním břehu. Možný odjezd přes Egypt pak řeší zastupitelský úřad v Káhiře.

„Náš styčný úřad v Ramalláhu je v kontaktu se všemi Čechy, kteří mají zájem o evakuaci z Gazy. První dva – respektive jednoho Čecha plus jeho palestinského rodinného příslušníka – se již podařilo evakuovat navzdory velmi složité situaci. Konkrétní případy komentovat nebudeme,“ uvedl pro HN mluvčí ministerstva zahraničí Daniel Drake.

O tom, že Česko na své občany v Gaze nezapomnělo, ujistil v pondělí v Bruselu i šéf českých diplomatů Jan Lipavský (Piráti). Uvedla to agentura ČTK, podle které Černínský palác nyní v Gaze eviduje devět lidí s vazbou na Česko, kteří chtějí Pásmo opustit. Lipavský mluvil s novináři před schůzkou ministrů zahraničí zemí EU, jejíž náplní bude právě situace v Izraeli a Pásmu Gazy. Na dotaz, zda budou diplomaté pomáhat také s jejich návratem do země, ministr dodal: „Návrat z Egypta do Česka už je jednodušší úkol než z Gazy do Egypta, na to my se v tuto chvíli soustředujeme.“

Po znovuotevření hraničního přechodu Rafáh, který během izraelské blokády Pásmu představuje jedinou možnost k opuštění izolovaného území, se v neděli evakovalo do Egypta 826 držitelů zahraničních pasů. Podle agentur mezi nimi bylo i přes 60 ruských státních příslušníků či první skupina Poláků.

Pavel Novotný, Tomáš Procházka

V severní části Pásmu Gazy zuří ostré boje.

Foto: Reuters

■ Rozhovor

ANO je na svém maximu a voliči koalice tápají, říká šéf agentury Median

Petr Honzejk
petr.honzejk@hn.cz

Pokud se nestane něco naprosto nečekaného, něco, co zasáhne do české politiky zvenčí, současné vládní strany příští velké volby prohrají, tvrdí šéf agentury Median Přemysl Čech. Ve společnosti se navíc začíná objevovat poptávka po nové demokratické formaci. V rozhovoru Čech mimo jiné vysvětluje, co o tomto trendu svědčí.

Děje se v této chvíli v české společnosti, pokud jde o vývoj politických preferencí, něco zlomového?

Vysloveně zlomového ne, ale velmi zajímavého ano. Na veřejné scéně stále dominují dva hlavní směry. Jeden je reprezentovaný vládní pětikoalicí a druhý parlamentní opozicí, tedy ANO a SPD. Jenže se tady objevuje třetí tábor – tvoří jej nezanebatelná část populace, která není spokojená ani s jedním z těchto dvou proudů. A podstatnou část z něj tvoří někteří voliči pětikoalice z roku 2021.

Tito voliči dali pětikoalicí mandát nejen proto, aby zabránili pokračování vlády Andreje Babiše. Ale i proto, že očekávali, že dojde k zásadním změnám, pokud jde o reformy a modernizaci Česka. A tyto změny v jejich očích buď nepřicházejí vůbec, nebo jen pomalu.

Znamená to, že pětikoalicí hrozí, že nezanebatelná část jejich voličů přejde do tábora Andreje Babiše?

To spíše ne. Jsme často dotazováni, jestli dochází k přesunu voličů pětikoalice k hnutí ANO, ale data nic takového ve větší míře nenaznačují. Analyzovali jsme například rozsáhlý soubor čtyř tisíc respondentů a z těch, kteří v rámci tohoto souboru volili pětikoalicí, pouze několik jedinců řeklo, že jsou nyní rozhodnuti volit ANO. Nespokojení pětikoaliční voliči spíše tápají a hledají, koho budou volit příště, když jimi zvolené strany nenaplní jejich představy.

Je to nějak výrazně už teď vidět na datech?

Ano. Když jsme dělali poslední analýzu volebního chování, zjistili jsme, že najednou došlo k silnějšímu poklesu celkové ochoty jít k volbám. Snížila se o 10 procentních bodů. A ona neochota je syčená právě z řad voličů Spolu a PirSTAN z roku 2021. Naše hypotéza zní, že tito voliči jsou zklamaní a nevědí, koho volit. V žádném případě nechtějí volit ANO ani SPD, takže říkají, že spíše nepůjdou volit vůbec.

Kolik takových lidí je?

Přibližně desetina voličů koalice Spolu z roku 2021 letos v září uvádí, že by k volbám nešla. Ale je tu ještě jedna podstatná věc: mezi voliči této koalice je velká část těch, kteří nyní nejsou rozhodnuti, koho volit. Jde přibližně o šestinu až pětinu bývalých voličů Spolu. V případě voličů koalice Pirátů a STAN z voleb 2021 teď váhá přibližně desetina. Jde tedy pravděpodobně o lidi, kteří k volbám sice půjdou, ale nemají jasněho favorita. Proto lze formulovat hypotézu, že by uvítali novou politickou stranu.

Co by od ní vlastně taková lidé chtěli?

Dá se to ukázat na volbě prezidenta Petra Pavla, který přišel z oblasti mimo okruh současných politiků. Chtějí nějakou novou tvář nebo nový směr, který by společnost vyvedl z neproduktivních potyček, jejichž dokonalou ukázkou jsou například dokola opakovaná hlasování o nedůvěře vládě, u nichž je dopředu jasné, jak dopadnou. Tím neříkám, že poptávají nějakou „hradní stranu“. Chtějí ale něco nového, o čem by měli pocit, že to vytáhne zemi ze stagnace a posune naši společnost kupředu.

Nedošlo by založením nové strany pouze ke vzniku další pětiprocentní formace, kterých máme v demokratické části spektra až? Vlastně že by to byla nová verze TOP 09?

Pán průzkumů, ale i rajčat Neříkám, že lidé poptávají nějakou „hradní stranu“. Chtějí ale něco nového, o čem by měli pocit, že to vytáhne zemi ze stagnace a posune naši společnost kupředu, říká Přemysl Čech, který se zároveň věnuje ekologickému hospodářství. Foto: HN – Honza Mudra

~
Lidé chtějí nějakou novou tvář nebo nový směr, který by společnost vyvedl z neproduktivních potyček.

Ne nutně. Byli jsme svědky pokusu, jež udělal Mikuláš Minář z Milionu chviliek pro demokracii. Bylo to špatně načasované a nepůsobilo to důvěryhodně. Záleží na tom, kteří lidé by za tím subjektem stáli. Pokud by byli důvěryhodní, kompetentní, tak by se na jejich stranu mohli přidat i ti voliči, kteří nyní volí hnutí ANO z pocitu, že „staré“ partaje nic nezmění.

Vy nějakou osobnost či skupinu lidí vidíte?

Existovala možnost, že by něco podobného mohla dát dohromady Danuše Nerudová, která se skrze prezidentskou kandidaturu stala široce známou osobností. I ona sama naznačovala, že by se mohla stát hlavou nové formace. Nedošlo k tomu, vydala se jinou cestou, kandiduje za STAN v eurovolbách.

Jinak upřímně řečeno nikoho nevidím, což ale neznamená, že nikdo takový není. V Česku máme problém, že je tady sice mnoho schopných lidí, jenže nechtějí jít do politiky a nést kůži na trh. Je to způsobené i tím, že dosavadní politické strany jsou obtížně propustné, existují v nich prastaré vazby, a nové lidi tím pádem blokuje. Takže „novinka“ by mohla schopné lidi přitáhnout.

Na opačné straně politického spektra se to už zkusilo a moc se neprokázalo, že by byla poptávka po něčem novém. Třeba hnutí PRO Jindřicha Rajchla díru do české politiky neudělalo. Populisticko-extremistickou část voličstva stále obsluhuje hnutí ANO a SPD.

To je pravda. Je to tím, že prostor v této části společnosti je obsazený. Takto orientovaní lidé, kteří chtějí volit, příliš nelavírují a jsou spokojeni s tím, co jim buď Babiš, nebo Oka-

Je hnutí ANO v tuto chvíli už na svém maximu? Nebo může ještě dojít k tomu, že se vyškrábe, dejme tomu, na 40 procent a bude nakonec hrát v české politice tak dominantní roli jako třeba Fidesz v Maďarsku?

ANO je spíše už na svém maximu. Aby šlo ještě výš, muselo by dojít k nějakému zásadnímu zlomu ve veřejném životě. Andrej Babiš se opakovaně pokusil vyvinout maximální finanční i marketingové úsilí, aby dosáhl dominance, a nikdy se mu to nepovedlo. Nevidím důvod, proč by mu to mělo vyjít tentokrát. V naší firmě měříme u stran a hnutí jednak voličské jádro a jednak potenciál. Ten je hypotetickou hranicí, kam až se může výsledek dané strany dostat, kdyby ji volili všichni, kdo to byt jen zvažují. A u hnutí ANO se jádro s potenciálem jednou dokonce téměř překrylo. Takže vystoupat ještě výrazně výš než dnes už pravděpodobně nemůže.

Pro výsledek dalších sněmovních voleb bude důležité, jak si povedou tradiční levicové strany – sociální demokracie a KSČM. Ty kupodivu zcela nezemřely, drží se kolem tří až čtyř procent. Mohou se ještě překulit přes pět procent a zasáhnout vážně do české politiky?

Existují názory, že jednou z možností, jak oslabit hnutí ANO, by bylo vytvořit relevantní sociálně-levicovou stranu. Voliči, kteří jsou svou podstatou sociálnědemokratičtí a z různých důvodů našli azyl u měňavého hnutí ANO, by tak našli autentické naplnění svých představ v takovém uskupení. Pokud ale jde o ČSSD nebo KSČM v současné podobě, tak ty to spíše už nedokážou. Nejsou patrně schopny překročit svůj historický stín a oslovit mladé lidi levicové orientace.

Jak se společenské nálady budou vyvíjet?

Prognózy jsou hrozně ošemetné. Je možné, že se v Evropě či ve světě stane něco, co bude mít globální dosah a i česká společnost bude vykolejena ze svého vnitřního spontánního vývoje. Ale pokud k ničemu zásadnímu v bezpečnostní nebo ekonomické oblasti nedojde a pojede se dál v současných kolejích, tak má vládní koalice silně nakročeno k tomu, aby další velké volby prohrála. Situace, například v oblasti veřejných financí, se sice může mírně vylepšit, ale není příliš důvodů, proč by měl nyní vítězný tábor reprezentovaný hnutím ANO a SPD oslabit.

■ Automobilový průmysl

Jsmo pomalí, líní a komplikovaní. Šéf Volkswagenu varuje před úpadkem a chystá velkou restrukturalizaci

Ondřej Charvát
ondrej.charvat@hn.cz

Cíl nejvyššího vedení koncernu Volkswagen je jasný: zmátořit nejen celou skupinu, ale především hlavní značku automobilového gigantu. Ta není tak zisková, jak by si management přál. Plány na firemní restrukturalizaci s úsporami, které mají do roku 2026 pomoci ke zvýšení zisku o deset miliard eur (téměř 250 miliard korun), nabírají stále jasnější obrysy. K významným změnám dojde téměř ve všech odděleních.

Podle deníku Handelsblatt šéf značky Volkswagen Thomas Schäfer (dříve šéfoval Škodě Auto) v interním podcastu varoval před úpadkem společnosti. „Jsmo příliš pomalí, líní a komplikovaní, to není životaschopné,“ řekl Schäfer v podcastu, kterého se účastnil spolu s Gunnarem Kilianem, zodpovědným v managementu VW za lidské zdroje. Tlak konkurence je podle něj čím dál větší a náklady na pracovní sílu jsou v mezinárodním srovnání pro VW příliš vysoké.

Jednou z největších bolestí koncernu je, že se jeho provozní marže za letošní tři čtvrtletí pohybuje na 3,4 procenta. Schäfer by ji rád viděl přinejmenším na 6,5 procenta. Tedy na hodnotě, na které se pohybuje marže mladoboleslavské automobilky. Stežejní body úsporného programu jsou rozdělené do čtyř oblastí: prodej, produkt, personál a náklady na výrobu a vývoj.

Volkswagen chce zrychlit vývoj celého vozu, inspirovat se přitom chce v Mladé Boleslavi. Zatímco auta se značkou VW se vyvíjí 50 měsíců, vozy s okřídleným šípem jen 36. Jen

díky tomu se očekává zvýšení zisku o více než jednu miliardu eur.

Zdražení aut pak přinese do účetnictví další čtyři miliardy. Koncern navíc hodlá překopat svůj prodejní model, začne místo dealerů prodávat vozy napřímo. Podobně to dělá třeba Tesla. Pro dealery to bude znamenat obrovskou změnu v jejich podnikání. Většinu povinností, ale i vyšší marže získá automobilka pro sebe. Z nyní samostatných prodejců se stanou v podstatě poradci a servismani.

Ušetřit má i oddělení nákupu. Manažeři, kteří vyjednávají s dodavateli dílů, mají snížit výdaje o 600 milionů eur. Největší boj se ale očekává v otázce zaměstnanosti. Volkswagen zastavil nábor nových posil, plánuje, že sníží počet „dohodářů“ a dalším krokem bude propuštění kancelářských zaměstnanců. Těch má skončit až šest tisíc, zhruba pětina z celkového počtu. Část jich odejde přirozeně do důchodu, ale v porovnání s předšlými lety už nebudou nahrazeni. A ostatní budou propuštěni.

Ve firmě to podle zdrojů Handelsblattu vře. Odboráři a podniková rada vyvíjí na šefa značky obrovský tlak, aby až do roku 2029 nepropouštěl a zároveň nesnižoval mzdy. To přitom podle německého listu bude jen těžko dosažitelné. Cíl dosažnout provozní marže ve výši 6,5 procenta podle předsedkyně podnikové rady Daniely Cavallo není tak významný, aby kvůli němu zaměstnanci akceptovali snížení stavů a případné krácení mezd.

Zástupci podnikové rady zároveň tvrdí, že Schäferovo vedení nedo-

káže odpovědět na důležité otázky. Jednou z nich je i možné zavírání továren. Volkswagen už prý nebude vyrábět tolik aut jako dříve. V celé skupině velkoobjemových značek VW, Škoda, Seat a VW Užitkové vozy má být postupně výroba v závodech snížena na 80 procent. Cavallo a její lidé se ale bojí, že pokud Schäferův ozdravný plán nevyjde a prodeje se dále propadnou, management bude muset řešit, zda opravdu potřebuje všechny své koncernové továrny. Podle vysoce postavených a zasvěcených zdrojů Handelsblattu není zavírání některých z nich vyloučené. V současnosti však tato otázka není na stole.

Úsporný program měl být původně hotový do konce října, podle Schäfera by se na jeho prvních klíčových bodech měl koncern s podnikovou radou dohodnout na přelomu listopadu a prosince. Zdroje Handelsblattu ale předpokládají, že se jednání protáhne až do příštího roku. Cílem je prý „dělat věci pořádně, a ne rychle“.

Naléhavost situace ve Volkswagenu potvrzuje i další zjištění listu. Schäfer ve videokonferenci na začátku listopadu křičel na svoje manažery, že střecha značky už skutečně hoří. Navazoval tak na setkání z léta letošního roku, kdy manažery varoval, že kvůli nezájmu o elektroauta s logem VW začínají firmě hořet kro-

vy nad hlavou. Podle jednoho z vysoce postavených manažerů VW ale „nikoho zřejmě nenapadlo zavolat hasiče“, píše Handelsblatt.

Schäfer v podcastu prohlásil, že Volkswagen není konkurenceschopný v řadě oblastí. Rostou náklady na suroviny pro výrobu elektromobilů, které firma musí kupovat od třetích stran. Automobily musí VW zdražovat v době, kdy se na trh valí levnější čínská elektroauta. Napak v Číně se Volkswagenu přestává dařit a obchody už tam nemá tak stabilní, jak byl zvyklý. Chybí mu tak příjmy pro to, aby mohl financovat přechod od spalovacích motorů k elektromobilitě.

Vyleštit logo nestačí. Značka Volkswagen nemá takovou provozní marži, jakou by si vedení koncernu přálo. Zlepšit finanční situaci má ozdravný balíček. Foto: ČTK/DPA

■ Válka na Ukrajině

Válečný rozpočet. Půlka výdajů Ukrajiny půjde na obranu

Anastasija Kriušenko
anastasija.kriusenko@hn.cz

Ukrajínští poslanci ve čtvrté schválili státní rozpočet na příští rok. Největší balík peněz druhého válečného rozpočtu poputuje stejně jako loni na obranu. Jedná se o 22,1 procenta HDP země. Ministerstvo obrany plánuje utratit 1,16 bilionu hřiven (v přepočtu zhruba 740 miliard korun). Letos se ale rozpočet na obranu dvakrát navyšoval na finální částku 1,8 bilionu. Ukrajinská média proto předpokládají, že i příští rok budou výdaje oproti plánu vyšší.

Meziročně výrazně vzrostou také výdaje na ministerstvu strategického průmyslu. Ze 7,8 miliardy hřiven se dostanou na 51,2 miliardy. Většina

těchto peněz ale poputuje na obranu – do tohoto resortu totiž spadá výroba zbraní, nábojů, rozvoj i inovace obranného průmyslu a použití nových technologií v tomto odvětví. Ukrajina zbraně i náboje nejen kupuje, ale také dostává jako dar nebo právě vyrábí.

Země, která funguje v režimu válečného hospodářství, přitom počítá s tím, že významnou část peněz nemá jistou. Největší neznámou rozpočtu je zahraniční pomoc – polovina všech výdajů státu má být podle plánu hrazena z peněz Spojených států, Evropské unie a Mezinárodního měnového fondu. Jistou ale Ukrajina má zatím pouze čtvrtinu.

Země s více než 40 miliony obyvatel počítá s celkovými příjmy ve výši 1,768 bilionu hřiven (zhruba 1,13 bilionu korun). Výdaje jsou skoro dvojnásobné – 3,35 bilionu (2,14 bilionu korun). Polovina – dohromady 1,69 bilionu hřiven, tedy přes bilion korun – má být investována do obrany a bezpečnosti země.

Schodek rozpočtu ve výši 1,57 bilionu hřiven se meziročně sníží o 22 miliard. Podle šéfky rozpočtové komise Roksolany Pidlasaové za to může především zvýšení DPH z dovozu zahraničního zboží, dovozních cel nebo daní z příjmů bank.

Ministerstvo financí bude v roce 2024 potřebovat 562 miliard hřiven, což je výrazně více než loni, kdy resort utratil 379 miliard. Většina peněz se ale použije na obsluhu státního dluhu. O desítky miliard se zvýší výdaje ministerstev sociálních věcí, zdravotnictví i školství.

Rozpočet je podle časopisu Forbes vnímán velkou částí poslanců jako adekvátní a vyvážený, i tak se v něm našla sporná místa. Některým politikům se například nezdá, že na podporu filmového průmyslu mají jít 634 milionů hřiven. Podle Roksolany Pidlasaové by za tyto peníze měly vzniknout filmy a seriály o válce. Na 1,7 miliardy hřiven pak dostanou noviny Hlas Ukrajiny a televizní kanál Rada, který se zaměřuje na pokrytí práce parlamentu. Na 7,5 miliardy hřiven se zdvojnásobí rozpočet

ministerstva mládeže a sportu. Více peněz se využije na přípravu olympijských a paralympijských sportovců. Makroekonomická prognóza vlády v příštím roce počítá s růstem HDP o 4,6 procenta a s inflací 9,7 procenta. Dolar by se měl ustálit na ceně 40,7 hřivny.

Příští rok bude Ukrajina potřebovat minimálně 41 miliard dolarů ze zahraničních zdrojů. Ministr financí Serhij Marčenko přitom již delší dobu upozorňuje, že 29 miliard dolarů Ukrajina stále nemá jistých. Země počítá s 18 miliardami dolarů z Evropské unie, 8,5 miliardy má přitěct z USA, 5,4 miliardy chce získat od Mezinárodního měnového fondu a 9,1 miliardy od ostatních států a Světové banky. Na svém Telegramu to s odkazem na ministerstvo financí napsal poslanec Jaroslav Železnák.

41 miliard USD

■ Minimálně takovou částku bude příští rok Ukrajina potřebovat ze zahraničních zdrojů.

SUBARU
Confidence in Motion

Ridičovy druhé oči
EyeSight
Driver Assist Technology

SUBARU
XV

SYMMETRICAL ALL WHEEL DRIVE

MĚSTSKÝ STYL UNIVERZÁLNÍ SCHOPNOSTI

Jako kompaktní SUV je naše XV jedinečné. Všestranné na silnici i mimo ni, díky ve standardu dodávanému poctivému pohonu všech kol Symmetrical AWD a vysoké světlé výšce 220 mm vás s přehledem doveze vždy dále... Velkorysý prostor v interiéru komfortní kabiny, vyvýšená poloha sedadel s vynikajícím výhledem z vozu do všech stran zaručují jak pohodlí, tak i příkladnou bezpečnost. EyeSight, váš druhý pár očí hlídá provoz před a kolem auta. A přestože je stavbou vyšší, má XV nízké těžiště a skvělý podvozek k tomu. Zažijte "Made in Japan" na vlastní kůži!

Navštivte nás na dealerstvích, subaru.cz, zazij.subaru.cz a subaru-butik.cz! Vyzkoušejte Subaru při testovací jízdě!

Kombinovaná spotřeba paliva 7,9–8,0 l/100 km, emise CO₂ 180 g/km. Obrázek je pouze ilustrativní.

*Akční nabídka platí od 4. 9. 2023 do 31. 10. 2023 nebo do vyprodání zásob.

[f subaru.cze](https://www.facebook.com/subaru.cze) [@ subarucz](https://www.instagram.com/subarucz) [subarucz](https://www.tiktok.com/subarucz)

SUBARU
FINANCE

SUBARU
ALL-AROUND
SAFETY

Limitovaná
NABÍDKA

SUBARU XV 1.6i-S Comfort+

od **775 000** Kč vč DPH

**POSLEDNÍ VOZY
SKLADEM**

■ Technologie a burza

Rok od fúze Avastu s Nortonem. Růst akcií Genu brzdí obří dluh, ale snížíme ho, říká Vlček

Michael Mareš
michael.mares@hn.cz

První rok nové společnosti Gen Digital, která vznikla spojením dvou předních kyberbezpečnostních hráčů, Avastu a Nortonu LifeLock, vytvořil v číslech rozporuplný příběh. Na jednu stranu slušné finanční výsledky firmy, na druhou propad v počtu uživatelů a pokles ceny akcií. Oproti loňskému listopadu, kdy fúze vyvrcholila vstupem na newyorskou burzu Nasdaq, jde více než o 15 procent.

Původem český tvůrce antivirů Avast je v nové firmě výrazně otisknutý. Nejen jako značka kyberbezpečnostního řešení, ale i jako vývojové centrum a také díky zastoupení mezi akcionáři i nejvyšším vedením. Ondřej Vlček, někdejší výkonný ředitel Avastu, je prezidentem společnosti, Michal Pěchouček působí jako technický ředitel (Chief Technology Officer) a Vítězslav Šantrůček jako ředitel vývoje (Chief Development Officer). Spoluzakladatel Avastu Pavel Baudiš je druhým největším akcionářem a také členem představenstva v neexecutivní roli.

„Rok jsme strávili tím, že jsme dávali dvě firmy dohromady. Je to velká a náročná transformace, jsme s ní z 90 procent hotoví,“ říká Vlček s tím, že ještě zbývá dokončit sjednocení produktové nabídky. Úkolů je před ním víc: zejména snížit velké zadlužení.

Vlček přiznává, že to od investorů slyší jako hlavní důvod, proč jsou akcie v ročním srovnání v červených číslech. „Mají pocit, že je dluh příliš vysoký, stejně jako je vysoká částka, kterou stojí jeho obsluha. Ta je enormní,“ zmiňuje rychlý nárůst úrokových sazeb ve Spojených státech. Když se fúze mezi Avastem a Nortonem v létě 2021 podepisovala, panovala na trzích konjunktura a základní úroková sazba byla téměř na nule.

„V krátkém časovém období se podmínky změnily natolik, že se to

promítá do ceny akcií – zvláště u více zadlužených společností,“ dodává Vlček s tím, že na desetimiliardovém dluhu to činí 425 milionů dolarů ročně. „To už je dost peněz – jen tahle změna nám vymaže benefit celého zisku EBITDA Avastu, který je zhruba stejně velký.“

Pokles Genu na burze je citelný zejména ve srovnání s technologickým indexem Nasdaq Composite, který za stejné období přidal zhruba 25 procent. Vlček proto snížení dluhu vidí jako cestu k tomu, jak nastartovat růst akcií. Momentálně dosahuje úrovně 3,8krát zisk EBITDA, cílem je ho snížit pod tři, což se na veřejných trzích považuje za jakousi magickou hranici.

Pomoci k lepšímu vnímání mezi investory by měl i obnovený růst počtu uživatelů. „Začátek roku byl obtížný, protože společnost po dlouhé době zaznamenala mezičtvrtletní úbytek platících uživatelů,“ uvedl analytik J&T Banky Pavel Ryska. Ač to vedení firmy přisoudilo obtížné makroekonomické situaci, kdy spotřebitelé hledají cesty, jak ušetřit, investoři to podle Rysky vyhodnotili jako možnou změnu trendu a srazili cenu akcií o třetinu během jednoho měsíce. „To předurčilo výkonnost akcie na celý rok, neboť ani následný růst nedokázal tuto ztrátu zcela odmazat,“ dodává analytik.

V naposledy oznámených výsledcích za období od července do září 2023 (druhé čtvrtletí fiskálního roku 2024) se firma vrátila k postupnému růstu počtu zákazníků. Gen, pod který vedle Avastu patří i značky jako AVG, LifeLock, Avira či CCleaner, uvádí, že obsluhuje více než 500 milionů lidí. Od dob Avastu výrazně narostl počet platících zákazníků – Gen jich má 65 milionů, předtím měl Avast jen 15 milionů.

Celkové tržby za poslední kvartál činily 948 milionů dolarů a vzrostly

Poptávka Ondřej Vlček, prezident společnosti Gen Digital. Do karet firmě hraje zvýšená poptávka po kyberbezpečnostních řešeních. Foto: HN – Lukáš Bíba

o 27 procent, provozní výnosy činily 549 milionů, což představuje nárůst o 41 procent. Do karet firmě hraje zvýšená poptávka po kyberbezpečnostních řešeních. „Je málo odvětví na světě, které by byly perspektivnější než kyberbezpečnost,“ míní Vlček. „Čím dál více lidí se setkává s nejrůznějšími druhy online podvodů, od scamů po phishing. S nástupem umělé inteligence, díky níž už pokusy podvodníků nevypadají jako dopisy od nigerijského prince, ale naprosto věrohodně, bude potřeba obrany čím dál větší.“

Do burzovního sentimentu podle jeho slov promlouvají i výrazné makroekonomické vlivy. „Na trzích je cítit nejistota, jestli nastane globální krize. Ve Spojených státech je to především obava o osud ekonomiky. Válečné konflikty na Ukrajině

a Izraeli, které řešíme u nás, tam kvůli vzdálenosti zase takovou roli nehrají,“ podotýká s tím, že v tříletém výhledu vedení očekává „mid-single digit growth“, tedy růst okolo pěti procent na tržbách a 12 až 15 procent na zisku na akcii.

Potenciální ohrožení se pro Gen skrývá ve vleklém soudním sporu se dvěma profesory z americké Columbia University o porušení patentů. Jde o více než deset let starý „odkaz“ bývalé společnosti Symantec, která se posléze stala Nortonem.

V jádru žalob je nařčení z narušení patentů při vývoji antivirových programů. Loni soud přikl univertitě odškodné 185 milionů dolarů, před pár týdny však částku navýšil na 481 milionů plus dodatečné náklady na právní služby. Gen se proti rozsudku odvolal. „Podle našeho vý-

kladu k žádnému porušení nedošlo. Je to otevřený případ, takže k němu nemůžu říkat další podrobnosti,“ dodává Vlček.

Ryska označuje výši vyměřené kompenzace za významnou s ohledem na současné roční volné cash flow firmy. To je okolo jedné miliardy dolarů. „Pokud by se potvrdilo, že má Gen Digital zaplatit tuto sumu, znamenalo by to odmazání poloviny ročního cash flow se střednědobým dopadem na výši zadlužení nebo distribuce peněz akcionářům. Je tedy možné, že se vývoj tohoto sporu na ceně akcie ještě podepíše.“

Vlček odmítá, že by odškodné mělo do hospodaření firmy výrazně promluvit. „Náš zisk EBITDA je kolem dvou miliard dolarů, takže by to naši stabilitu nemělo jakkoli ohrozit.“

Inzerce

HN062884

Chcete znát
odpovědi
na palčivá
témata
vašeho kraje?

Ptáme se
za vás.

Zprávy z regionů
po – pá 16:55

CNN Prima
NEWS

■ Reality

Accolade postaví první miliardovou halu v Chorvatsku

Adam Kotrbatý
adam.kotrbaty@hn.cz

Nemovitostní skupina Accolade po letech zvažování vstoupila na svůj první balkánský trh. V Chorvatsku postaví novou halu o rozloze 50 tisíc metrů čtverečních. Accolade tak rozšíří počet evropských zemí, v nichž působí, na sedm. V Chorvatsku by v budoucnu chtěla stavět na několika dalších lokalitách vhodných pro rozvoj průmyslových zón.

„Trh s průmyslovou moderní infrastrukturou se začal v Chorvatsku rozvíjet teprve před několika lety. V současné chvíli je tu tedy jen několik moderních průmyslových parků. Přitom jde o zemi s velkým potenciálem, která se letos stala součástí eurozóny a schengenského prostoru,“

komentuje rozhodnutí Milan Kratina, výkonný ředitel Accolade.

Skupina postaví svoji první chorvatskou halu v oblasti Donja Bistra severně od Záhřebu. Vybrala si ji kvůli napojení na dálnici s dostupností do Rakouska, Slovinska, Maďarska, severní Itálie a na východ přes srbský Bělehrad až do Istanbulu. Hala bude moci sloužit všem třem základním účelům – logistice, výrobě i e-commerce.

Výši investice skupina neuvědla. Konstatovala však, že hodnota průmyslové haly daných parametrů se pohybuje okolo 52 milionů eur, v přepočtu okolo 1,27 miliardy korun.

Rozloha průmyslových nemovitostí je v Chorvatsku ve srovnání s Českem zhruba desetina. V zemi bylo podle dat poradenské společnosti Colliers na konci června 1,3 milionu metrů čtverečních moderních

hal a skladů, přičemž volných jich zůstávalo jen 2,5 procenta. Nejvyšší dosahované nájemné činilo šest eur měsíčně za metr. V Česku stojí stejný prostor o 1,70 eura více.

„Trh komerčních nemovitostí zůstává v roce 2023 stabilní a atraktivní. Mnoho projektů je ve výstavbě, případně v přípravě. Logistika je stále jedním z neatraktivnějších sektorů a trendem bude její další růst,“ uvádí ve své analýze Ivan Laljak, manažer chorvatské pobočky Colliers zaměřený na kapitálové trhy.

Kratina dodává, že Chorvatsko navíc disponuje technicky vzdělanou a zkušenou kvalifikovanou silou, hustou dálniční sítí a významnými přístavy. I proto skupina v zemi chystá vlastní tým lidí a vyhlíží další lokality, kde by mohla v budoucnu stavět. Za perspektivní označuje například přístav Rijeka napojený na severní

Itálii, okolí města Varaždín poblíž hranice se Slovinskem a Maďarskem, Split ve střední části Chorvatska a ve východní části Chorvatska.

Accolade dosud působila v Česku, Polsku, Německu, Španělsku, Nizozemsku a na Slovensku. Celkem vlastní portfolio průmyslových realit o rozloze téměř 3,1 milionu metrů čtverečních v hodnotě téměř 2,8 miliardy eur, tedy asi 68,5 miliardy korun. Zároveň je majitelem provozovatele letiště Brno-Tuřany a poblíž Stříbra připravuje polygon jako centrum výzkumu pro vývoj a certifikaci vozidel s autonomním řízením.

Skupina část svých nemovitostí umísťuje do realitního fondu určeného takzvaným kvalifikovaným investitorům. Tedy movitějším lidem, kteří chtějí zhodnotit minimálně 75 tisíc eur (v přepočtu téměř dva miliony korun).

Z dlouhodobého pohledu je fond nejúspěšnější na trhu, což dokazují data, která HN sbírají ve spolupráci s Institutem strategického investování při Vysoké škole ekonomické. Průměrný roční výnos za poslední tři roky činil ve druhém čtvrtletí 12,9 procenta. Accolade však pomohla covidová doba, kdy výrazně rostl zájem e-shopů o logistické areály. Doba dvouciferných výnosů je ale minulostí. Výnos fondu za dvanáct měsíců spadl na dvě procenta.

„Stejně jako jsme transparentně přečeňovali naše nemovitosti směrem nahoru, nyní stejně přečeňujeme, když jejich hodnota klesá. Věřím, že v pětiletém horizontu doručíme investitorům to, co slibujeme. A ani letošní výsledek by nakonec nemusel být špatný,“ uvedl Kratina. Fond skupiny uvádí očekávaný průměrný roční výnos sedm procent.

POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE 10. LISTOPADU 2023

Název kontraktu	Závěrečný kurz (EUR)	Změna %
BL PROSINEC 2023	100.98	-3.06
BL 1Q 2024	119.25	-2.18
BL ROK 2024	118.22	-1.48
PL PROSINEC 2023	129.57	-2.93
PL 1Q 2024	146.54	-2.44
PL ROK 2024	137.66	-1.20

Vysvětlivky k energetické burze
Praha: BL - Base load, PL - Peak load

DEPOZITNÍ SAZBY FIXING 13. LISTOPADU 2023

Měna	Sazba	1 měs.	3 měs.	6 měs.	12 měs.
EUR	LIBOR	-0.417	-0.345	-0.299	-0.177
EUR	EURIBOR	-0.363	-0.309	-0.237	-0.119
GBP	LIBOR	0.730	0.905	1.031	1.172
CHF	LIBOR	-0.783	-0.712	-0.637	-0.499
JPY	LIBOR	-0.094	-0.075	0.007	0.103
USD	LIBOR	2.521	2.804	2.856	2.965

KURZOVNÍ LÍSTEK

KURZY DEVIZOVÉHO TRHU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

PLATNOST OD 13. LISTOPADU 2023
POŘADOVÉ ČÍSLO: 219

ZEMĚ	MNOŽSTVÍ	KÓD	KURZ
AUSTRÁLIE	1	AUD	14,683
BRAZÍLIE	1	BRL	4,672
BULHARSKO	1	BGN	12,573
ČÍNA	1	CNY	3,1652
DÁNSKO	1	DKK	3,296
EUROZÓNA	1	EUR	24,590
INDIE	100	INR	27,682
IZRAEL	1	ILS	5,964
JAPONSKO	100	JPY	15,186
KANADA	1	CAD	16,664
MAĎARSKO	100	HUF	6,514
MMF	1	XDR	30,319
NORSKO	1	NOK	2,069
POLSKO	1	PLN	5,552
RUMUNSKO	1	RON	4,947
ČNB přestala vyhlášovat kurz ruského rublu			
ŠVÉDSKO	1	SEK	2,118
ŠVÝCARSKO	1	CHF	25,471
THAJSKO	100	THB	64,040
TURECKO	1	TRY	0,806
USA	1	USD	23,050
V. BRITÁNIE	1	GBP	28,230

KURZOVNÍ LÍSTEK

BCPP 13. LISTOPADU 2023

Název cenného papíru	Závěrečný kurz v Kč	Změna	OBJEM		1 Y změna v %
			(ks)	(tis. Kč)	
COLT CZ	544.00	-1.98%	16573	9770.51	-0.73%
ČEZ	976.50	-0.31%	139762	137144.74	16.46%
ERSTE BANK STK	838.20	1.60%	61252	51420.04	19.85%
KOFOLA	268.00	0.37%	932	251.59	14.04%
KOMERČNÍ BANKA	669.00	0.15%	145603	97381.03	-12.95%
MONETA MONEY BANK	90.50	-0.33%	156378	14137.47	24.31%
PHILIP MORRIS	16160.00	0.25%	98	1589.62	-4.60%
VIENNA INSURANCE	632.00	0.16%	3106	1959.04	11.66%

Název indexu	Závěrečný kurz	Denní změna %	Denní max.	Denní min.	1M změna %	6M změna %	1 Y změna %

KOMODITNÍ TRHY 13. LISTOPADU 2023

POTRAVINY			
Kontrakt	Cena	Předch	Objem.obch
CUKR č. 11 (surový)	CSCE	USD/lb	
BŘEZEN	27.59	27.29	30141
KAKAO	CSCE	USD/t	
PROSINEC	4.053	3.991	10784
KÁVA ROBUSTA	LIFFE	USD/t	
LISTOPAD	0	2620	1

ENERGIE			
Kontrakt	Cena	Předch	Objem.obch
ROPA LEHÁ	NYMEX	USD/bar	
PROSINEC	78.4	77.17	145445
ROPA BRENT	ICE	USD/bar	
LEDEN	82.7	81.43	170473
TOPNÝ OLEJ	NYMEX	USD/gal	
PROSINEC	2.8268	2.7631	20318
MOTOROVÁ NAFTA	ICE	USD/t	
PROSINEC	814	791.5	56107
ZEMNÍ PLYN	NYMEX	USD/MMBtu	
PROSINEC	3.154	3.033	88247
POVOLENKY	ICE	EUR/mt	
PROSINEC 2023	77.06	78.7	19582

DRAHÉ KOVY			
Londýn	Dop fix	Odp fix	Volný trh 24H
Zlato	1953.45	1941.65	1946.01495
Stříbro	22.075		22.275
Platina	855	853	865.94
Palladium	960	970	979.83

KURZOVNÍ LÍSTEK Burzy RM-System 13. LISTOPADU 2023

Název emise	Závěr. kurz	Změna v %	Objem obchodu v Kč
EASYCLICK			
ALPHABET (GOOGLE)	3140.0	0.00	0.0
APPLE INC.	4150.0	5.36	262300.0
BEZVAVLASY	700.0	0.00	0.0
COLT CZ GROUP SE	547.0	-1.62	346859.0
CPI FIM	13.9	0.00	21940.0
ČEZ	982.0	-0.30	3199430.5
DEUTSCHE BANK AG	252.1	0.44	25210.0
DEUTSCHE TELEKOM	524.0	0.00	0.0
EMAN	70.0	-6.67	70966.5
ERSTE GROUP BANK A	835.4	1.45	1304843.0
EXXON MOBIL CORP.	2484.0	0.24	22356.0
GEN DIGITAL	437.0	-0.34	0.0
GEVORKYAN	254.0	3.25	53560.0
INTEL CORP.	864.7	0.56	1729.4
KARO LEATHER	176.0	2.33	448849.0
KOFOLA CS	269.0	-0.37	102130.0
KOMERČNÍ BANKA	669.0	-0.30	3106381.0

Název emise	Závěr. kurz	Změna v %	Objem obchodu v Kč
M&T 1997	33000.0	0.00	0.0
MCDONALDS CORP.	6180.0	0.00	0.0
MERCEDES-BENZ GROU	1599.0	0.57	15990.0
META PLATFORMS	7495.0	2.67	187125.0
MICROSOFT CORP.	8330.0	1.59	66232.0
MMCITÉ A.S.	210.0	0.00	42200.0
MONETA MONEY BANK	90.0	-0.44	484365.2
NOKIA CORP.	79.2	-1.61	14603.6
PHILIP MORRIS ČR A	16380.0	0.49	474540.0
PILULKA LÉKÁRNY	275.0	-2.83	117412.0
VIG	626.0	0.40	47050.0
VOLKSWAGEN AG	2922.0	1.32	78724.0

Název emise	Závěr. kurz	Změna v %	Objem obchodu v Kč
OSTATNÍ			
BRNĚŇAN VODÁŘ A KAN.	3000.0	0.00	12000.0
FIQ BANKA 5,00/27	9920.0	0.00	158963.0
FIXED.ZONE	190.0	8.57	19000.0

■ Komentář

Ztracená dekáda před námi? Prosperitu by mohla přinést AI

Timur Barotov, BH Securities

Jedni z nejvíce informovaných lidí ve svobodném světě dnes predikují do budoucích let strukturálně vyšší inflaci. Nejvíce zmiňovanými důvody jsou: politický populismus, deglobalizace, politika helikoptérových peněz centrálních bank nebo bobtnající státní dluhy.

Populismus na Západě roste díky rostoucí nerovnosti v příjmech obyvatel, kteří pak jsou více náchylní dát ve volbách hlas někomu, kdo jim slíbí úlevu. Tato úleva ale něco stojí, státy si ukrajují ze své budoucnosti zvyšováním státního dluhu, což působí inflačně.

Deglobalizace je zasejev, kdy společnosti v rámci rizikového řízení stahují výrobu z Číny a diverzifikují ji do jiných, méně efektivních zemí. Výroba tím zdražuje.

Centrální banky během pandemie sáhly po dříve nemyslitelné praktice helikoptérových peněz, v jejích rámci nakupují dokonce i korporátní dluhopisy. Pokud přijde recese, expanzivní monetární politika je takřka nevyhnutelná a rostoucí objem peněz v oběhu je striktně inflační.

Státní dluh USA se začíná vymykat kontrole, jeho výše vyvolává rostoucí potřebu další emise dluhopisů, jež zemi uvrhne do dluhové spirály. Jde o formu tikající bomby pro celý finanční systém. Pokud extrapolujeme do budoucnosti, ocitáme se ve světě, kdy je vládní dluh financován centrálními bankami, protože nebude existovat dostatek kupní síly, která by dokázala absorbovat veškerou emisi dluhu. V takové situaci již zadlužené státy budou reálně flirtovat s hyperinflací a bankrotem.

Strukturálně vyšší inflace s sebou nese riziko vyšších úrokových sazeb po velmi dlouhou dobu. Je to svět, který mnoho investorů ve svém životě nikdy nezažilo. Implikace mohou být následující: trvale nižší valuace společností, vyšší výnosy dluhopisových instrumentů, obzvlášť těch s delší splatností, výrazně dražší dluh a návrat spořicího účtu. Jinými slovy – svět se možná pomalu vrací k fundamentům.

Až širší adaptace umělé inteligence s sebou může přinést deflační vlnu, která se snoubí s nízkými úrokovými sazbami a prosperitou obdobně té v minulých dekádách. Nutno poznamenat, že západní ekonomiky jsou existenčně závislé na úspěšné adaptaci této technologie kvůli zhoršující se demografii a dluhové situaci.

Číselné údaje
ze světových
trhů převzaty ze
servisu agentury

The Financial and
Risk business of
Thomson Reuters
is now Refinitiv.

REFINITIV™

■ Daně

Luděk Vainert
ludek.vainert@hn.cz

Kde jsou mimořádné zisky bank? Stanjura hodil ručník do ringu

Trvalo to dlouhé měsíce, než z ministra financí Zbyňka Stanjura vypadlo, co všichni dávno věděli. A to že velké banky v rámci daně z neočekávaných zisků zaplatí jen drobné. Stanjura se k tomu vyjádřil vlastně jen mimochodem, když potvrdil to, co jeho náměstek Marek Mora minulou středu řekl poslancům z rozpočtového výboru: že banky na mimořádné dani zaplatí jen několik miliard. „Nemám důvod, abych rozporoval to, co říkal pan náměstek,“ pronesl v České televizi Stanjura. „V politickém slovníku to znamená do pěti,“ upřesnil ministr.

Jenže pouhým ministrovým návratem do – pro rozpočet drsné – reality to nemůže skončit. V případě mimořádné daně uvalené na šest největších bank nejde o nějaké těsné nenaplnění rozpočtových příjmů nebo vývoj daný nečekaným vývojem ekonomiky. Stát dostane o řád méně, než s čím ministr – navzdory řadě varování, která k němu a jeho lidem směřovala – loni počítal. Vždyť mluvil o 33 miliardách.

Celá story začala na jaře, když bylo jasné, že stát bude mít extrémní a v tu dobu jen těžko odhadnutelné náklady na to, aby byl jen částečně zmírněn dopady energetické krize. Tu Putinem vedená válka na Ukrajině dál vyostřila a spoluzavinila rekordní – a v létě až absurdní – ceny elektřiny a plynu. Mimořádnou daň chtěl stát logicky uvalit na ty, kdo z vysokých cen profitovali. Tedy na energetické firmy v čele s ČEZ a na rafinerie. K tomu se přihodily banky.

V podstatě proto, že české banky v ziskovosti excelují dlouhodobě, a loni si navíc užívaly nečekaného bonusu v podobě prudce zvýšených základních sazeb ČNB. Centrální bankéři s jejich zvyšováním začali předloni v červnu, na podzim na měnovou brzdu přitlačili citelně, aby ji po vypuknutí války zašlápli do podlahy. Z už tak rekordních 5,75 procenta se reposazba dostala na nevídaných sedm procent poté, co tehdejší prezident Miloš Zeman vybral za guvernéra Aleše Michla, tehdy (i později) odmítajícího pro vyšší úroky hlasovat. Končí většina kolem guvernéra Jiřího Rusnoka tehdy zvedla sazby „do zásoby“.

Výsledkem byly rekordní zisky bank. Ministerstvo financí došlo k názoru, že „výhodné úročení (od ČNB) nepromítají do bankovních produktů, které nabízejí svým klientům“.

Politické zdůvodnění mimořádné daně bylo na světě. Jenže to platilo možná ještě loni v pololetí, později už ne. A protože se vláda nedokázala na rychlém zavedení daně (například na druhé pololetí) dohodnout a možnou retroaktivitu nechtěla riskovat, banky mimořádné dani (na rozdíl například od ČEZ) unikly.

Na ministra financí i ODS a koalici, kterou reprezentuje, tak zbyly jen politické náklady. Zprvu našťoval velké banky (a jejich akcionáře), protože sektor uměle rozdělil podle objemu aktiv, ač se mimořádnému zisku loni těšily všechny. Nepotěšil ani akcionáře ČEZ – a to je vlivná skupina –, protože polostátní energetika je tím hlavním oslíčkem, se kterým vláda otrásá. To by se jistě dalo vydržet, ostatně ministr financí je tu i proto, aby dělal nepopulární rozhodnutí a neohlížel se, jaké voliče tím postihne. Jenže když z toho nakonec státní rozpočet vidí jen drobné, je ministr financí, který potřebuje ucpat tolik rozpočtových děr, spíš k politování.

Pro investory je to také užitečná lekce. V Česku nikdy neprošel návrh na sektorovou daň, do ztracena vyšuměl i návrh expremiéra Babiše na to, aby banky svými penězi naplnily rozvojový fond. Daň z mimořádných zisků je prozatím poslední díl tohoto nepovedeného seriálu. Mírně – ale opravdu jen mírně – finanční domy zabořilo jen rozhodnutí ČNB neúročit povinné minimální rezervy, které si u ní banky povinně ukládají. Ale i to nakonec pocítí víc klienti než akcionáři bank. Tak proč do bank neinvestovat. Vždyť na burze jsou k máni hned tři, na které měla mimořádná daň dopadnout.

~
V Česku nikdy neprošel návrh na sektorovou daň, do ztracena vyšuměl i návrh, aby banky penězi naplnily rozvojový fond.

■ Velká Británie

Ondřej Houska
ondrej.houska@hn.cz

Co je to za klauni? Do britské vlády asi nikdo nechce, když se do ní vrací Cameron

Novináři jsou k politikům někdy kritičtí až moc. A tak není na škodu dát politikovi prostor, aby se zhodnotil sám. David Cameron, někdejší britský premiér, to udělal. „Selhal jsem,“ napsal otevřeně v pamětech. Je proto šokující, že současný předseda britské vlády Rishi Sunak umožnil comeback právě Cameronovi, kterého jmenoval novým ministrem zahraničí.

Cameron byl úspěšným politikem, dvakrát vyhrál volby. Pak ale nadřadil snahu umlčet rebely ve své Konzervativní straně nad zájem své země. A vyhlásil referendum o vystoupení z Evropské unie. Kampaň vedl naprosto příšerně a prohrál. Britové proti jeho vůli hlasovali pro brexit. Cameron okamžitě podal demisi a všichni, včetně jeho samotného, byli přesvědčeni, že v politice nadobro skončil. V politickém důchodu se pak zapsal dvakrát – zmíněnými paměťmi, které jsou zajímavé a stojí za přečtení. A tím, že se namočil do jednoho velkého lobbistického skandálu.

Odůvodnění pro to, aby ho Sunak vrátil zpět do vrcholové funkce, to rozhodně není. A zvlášť ne do role ministra zahraničí, protože na poli diplomacie Cameron v době, kdy vedl vládu, nepůsobil dobře. Británie nehrála žádnou roli ve snaze vyřešit po roce 2014 počínající ruskou agresi proti Ukrajině – s Moskvou a Kyjevem jednali lídři Německa a Francie. Cameron projevil naprosto špatný odhad, když byl jedním z hybatelů snahy odstranit libyjského diktátora Muammara Kaddáfího. Po jeho pádu se země propadla do chaosu a je jedním z velkých zdrojů ilegální migrace do Evropy. A tak bychom mohli pokračovat.

Zdá se, že Sunak po Cameronovi sáhl proto, že nemohl do své vlády sehnat dost lidí – konzervativci v průzkumech ztrácí na labouristy a jdou vstříc volební porážce.

Zajímavější postavou dění těchto dní v Londýně je tak Suella Bravermanová, kterou Sunak vyhodil z postu ministryně vnitra poté, co veřejně projevila nedůvěru policii. Vyhodit se nechala schválně, sází na Sunakovu volební porážku a odchod z čela strany. Toto místo chce zaujmout sama. Dění v britské politické špičce tak asi nejlépe shrnuje výrok ze hry Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit: Co je to za klauni?

■ Ekonomické prognózy

Má být lépe. Se záchranou naší ekonomiky pomohou i Ukrajinci

Julie Hrstková
julie.hrstkova@hn.cz

Čtení makroekonomických prognóz nebývá zrovna nejlepší zábavou na dlouhé zimní večery. Přesto by bylo chybou je ignorovat, a to i v případě, že se čtenář nezabývá sestavováním státního rozpočtu či není tvůrcem měnové politiky.

V posledních dnech zveřejnily své odhady toho, co se stane či nestane, Česká bankovní asociace, Česká národní banka i ministerstvo financí. Všechny zmíněné instituce se shodují v tom, že letos na tom ekonomika bude hůře, než byla očekávání, s nimiž jsme do tohoto roku vstupovali. Nicméně příští rok už prý zase bude dobře. Inflace klesne, ekonomika se probudí, a pokud vše tentokrát půjde podle předpokladů, rok 2024 bude rokem, kdy si zaměstnanci polepší, protože jejich reálné (tj. očištěné o inflaci) mzdy a platy začnou po krizových letech konečně zase reálně růst.

Jakkoliv se stručný výčet toho, co se stane, může zdát poněkud nezáživný, to, z čeho vy-

chází, je naopak extrémně zajímavé. Protože jak ukazuje například prognóza ministerstva financí, bez ohledu na to, co Česká republika a její současná vláda udělá či neudělá, některé věci ovlivní opravdu jen stěží. Paradoxem výhledu je pak i to, kdo všechno může ekonomice pomoci.

Pokud bychom měli začít tím nejdůležitějším, jsou to jistě ceny energií. Zprvce, Česko, stejně jako zbytek Evropy, bude čelit zimě, v níž se kromě války na Ukrajině odehrává ještě válka na Blízkém východě. Už agrese Ruska a následně zpřetrhání obchodních vazeb vedly loni na podzim k extrémním obavám nejen z cen energie, ale i z toho, zda bude vůbec dostupná. Rady vzdělaných i kvalifikovaných lidí tehdy většinou zahrnovaly nákup dřeva a kamen, což má k hi-tech jednadvacátého století hodně daleko.

Naštěstí nebylo nic takového zapotřebí. Letos se ovšem k bojkotu energetických surovin z Ruska přidává konflikt na Blízkém východě, který může znamenat, že dodávky z této oblasti nemusí být tak stoprocentní, jak se ještě donedávna zdálo.

Předpověď ministerstva financí navíc upozorňuje, že problémy mohou být nejen s energetickými surovinami, ale obecně s dovozem zboží. A ač tu někteří politici blouzní o soběstačnosti a Česko je sice exportní ekonomikou, většina zboží, která se tu vyrábí, potřebuje dovézt nejen suroviny, ale i polotovary, náhradní síly a často i výrobní stroje ze zahraničí. Stačí vzpomenout na problémy ve světovém obchodě v době pandemie. Právě ty byly jedním ze silných impulzů k prudkému růstu cen. Pokud by se něco takového opakovalo, předpokládaná nízká inflace by zůstala pouze na papíře.

Nejistou sezónou prý čeká také trh nemovitostí. Na jedné straně řada ekonomů tvrdí, že se propad cen zastavil a poptávka roste, na druhou stranu s ohledem na koupěschopnost obyvatelstva jsou byty a domy stále extrémně nadhodnocené. Pokud začnou znovu zdražovat, dál se zhorší dostupnost bydlení, což znamená nejen vyšší nároky na rozpočet, ale hlavně znovu poroste inflace.

Každá pohádka, respektive prognóza, by ale měla obsahovat když už ne dobrý konec, tak aspoň trochu naděje. Tou první by mohly být

vysoké úspory obyvatel, které nyní spíše přispívají ke zpomalení ekonomiky. Stručně řečeno, když lidé šetří a neutrácejí, ekonomice to nedělá dobře. Vysoké úspory ale mohou podpořit ekonomiku v budoucnosti, když bude všem jasné, že skutečně bude líp a lidé začnou své úspory rozpuštět. A kde jinde než v ekonomice, jíž tyto peníze dodají nový život.

A pak je tady nečekaná pomoc, a to od uprchlíků z Ukrajiny. Jejich zapojení do pracovního trhu včetně plného využití jejich potenciálu pomůže nejen rozpočtu prostřednictvím odvodu daní a pojistného, ale také ekonomice, protože i oni nakupují, bydlí, spotřebovávají a také pracují.

S válečnými konflikty plnicími stránky médií je velmi těžké hledět do budoucnosti pozitivně. Naděje tu bezpochyby je. Pokud se má ale naplnit, musí vláda zapracovat na domácích úkolech. Ty začínají budováním dobré infrastruktury a končí důchodovou reformou. Jenom tak se domácí politika stane relevantním hráčem ekonomického růstu.

(Komentář byl psán pro ČRo Plus)

■ Česko-německé vztahy

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

O čem se bavít s Němci? Třeba o lithiu, to by mohlo být tématem spolupráce

Lithium je magické slovo současnosti, za nímž se dá schovat mnoho věcí a které se dá také použít jako vábnička k odvedení pozornosti či fikový list k zastření pravého stavu věci. Už jednou jsem na stránkách HN prostřednictvím analýzy sociálních sítí dokázal, jak se „aféra lithium“ dostala z okrajových dezinformačních sociálních sítí do hlavního proudu a jak to využili někteří politici před volbami v roce 2017. Tehdy šlo o sliby kolem údajného zaprodání národních zájmů a potenciálních zisků z jeho těžby.

A teď je tady lithium znova, ten samý zdroj v těch samých Krušných horách, jen evropský kontext je dramaticky jiný. Lithium už není jen otázka česká, ale vpravdě evropská a světová, když se Evropská unie snaží znova oživit některé části svého průmyslu, kde lithium hraje klíčovou roli jako součást baterií elektromobilů a dalších zelených technologií.

Vábnička funguje pořád stejně. Odvádí pozornost od podstaty a pomáhá jako slovní berlíčka politikům. Uvědomil jsem si to znova v sobotu, když se účastníci jednoho z panelů výroční konference Česko-německého diskusního fóra dotkli toho, že Česko a Sasko mají v podobě ložisek lithia poměrně silnou kartu ohledně budoucnosti evropského průmyslu. Odhaduje se, že Česko by mohlo mít největší zásoby lithia v Evropě a celkem tři procenta jeho světových zásob. Zdroj na saské straně má být o něco menší, ale také důležitý.

Česko-německé diskusní fórum je součástí institucí, které vznikly po Česko-německé deklaraci a přispěly ke smíření a politickému sblížení obou zemí. Už nějakou dobu se ale

tato vysoce institucionální a formalizovaná forma dialogu orientovaná na minulost potácí v jakémsi usínacím módu, který nepřilíže koresponduje s čilým ekonomickým či kulturním provozem mezi oběma zeměmi a který se organizátoři z obou zemí snaží tu a tam nějak oživit. Třeba energetika se občas vrací na panely diskusního fóra, abychom se znova a znova ujistili, že hlavně na jádro máme názory opravdu odlišné.

Podobně je to s oficiálními česko-německými vztahy. Politici se ujišťují, jak skvělé máme vztahy. Ale když se v Berlíně zeptáte, kde by nějaké česko-německé evropské téma, kde by třeba Češi mohli využít politického kapitálu z doby unijního předsednictví, tak odpovědí je pokrčení ramen.

Evropa potřebuje kvůli boji proti klimatické změně a kvůli obavám z rostoucí závislosti na Číně rychle budovat svůj průmysl nových zelených technologií. Lithium, pokud by se toto téma uchopilo opravdově, by přitom mohlo být velkým česko-německým tématem už

~
Lithium by se mohlo stát velkým česko-německým tématem už jen proto, že by zcela jistě znamenalo revoluci.

jen proto, že by znamenalo revoluci. Nikoli průmyslovou, ale především byrokratickou a možná posléze i politickou. Vzor tady je: německé úřady dokázaly bleskově v řádu několika měsíců povolit stavbu terminálů na zkapalněný plyn LNG, když německé (i české) energetice teklo do bot po odstřížení se od ruského plynu. Obvyklý úřednický argument „to nejde“ tady neplatí, pokud se tedy nějaký politik rozhodne být lídrem a situaci posunout kupředu, jak to udělal německý ministr hospodářský Robert Habeck v případě terminálů.

Je potřeba si totiž uvědomit několik faktů. Průměrná doba otevření nového dolu v EU je 16 let. A EU chce a potřebuje omezit svoji hospodářskou závislost na Číně. A protože má Čína levnou energii a dostatek kapacit, zpracovává 58 procent rudy a vyrábí z ní kov potřebný do baterií.

Kdyby Češi a Němci dokázali společně a rychle překonat složité byrokratické povolovací procesy, vybudovat nejen doly, ale i zpracovatelské závody, dali by tím celou unii zářný příklad toho, že zelená reindustrializace Evropy je možná. Mnozí skeptici totiž tvrdí, že Evropa se spíš utopí ve svých regulacích a dřív ji pohltí čínská konkurence, než by se něco takového mohlo podařit. Kdyby se takové téma podrobně probralo s odborníky na Česko-německém diskusním fóru, určitě by dalo česko-německému dialogu živější náplň.

Těžba a zpracování evropského lithia není abstraktní problém společné budoucnosti, ale konkrétní projekt s velkým dopadem dotýkajícím se velkých peněz, na který včera bylo pozdě.

■ Fotokomentář

EU zvyšuje tlak na Izrael Evropská unie vyzývá k okamžitým humanitárním přestávkám, aby se do palestinského Pásma Gazy dostala pomoc. Zároveň odsuzuje využívání nemocnic a civilistů jako lidských štítů radikálním hnutím Hamás. Během pondělního jednání ministrů zahraničí členských zemí EU v Bruselu to prohlásil šéf unijní diplomacie Josep Borrell (na snímku obklopen unijními ministry, Česko na schůzce zastupuje ministr Jan Lipavský). Jde o další signál směrem k Izraeli a dalším účastníkům konfliktu. A nejde jen o zvýšení tlaku na větší ochranu civilistů. Bruselská schůzka je i testem schopnosti najít mezi evropskými zeměmi shodu. Na rozdíl od řady jiných otázek se to ale v případě Gazy zatím docela daří.

Foto: ČTK/AP/Virginia Mayo

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

REDAKCE: 233 071 111
REDAKCE@HN.CZ
PŘEDPLATNÉ: 217 777 888
ADRESA:
PERNEROVA 673/47,
186 00 PRAHA 8

Vydává Economia, a.s.,
IČO 28191226

• **Šéfredaktor**
Hospodářských novin
Jaroslav Mašek

• **Zástupci šéfredaktora**
Milan Mikulka, Petr Honzejek,
Michaela Ryšavá

• **Manažer redakce**
Martin Denemark

• **Názory** Petr Honzejek

• **Analýtik HN** Martin Ehl

• **Domácí** Michaela Ryšavá

• **Zahraničí** Tomáš Procházka

• **Ekonomika** Milan Mikulka

• **Víkend** Tomáš Procházka

• **PročNe** Gabriela Marešová

• **Vedoucí vizuálního oddělení** Matej Slávik

• **Zlom** Zdeněk Fried

• **Autor layoutu HN**
Jan Vyhnanek

• **E-MAILY:**
jmeno.prijmeni@hn.cz

• **PŘEDPLATNÉ**
tel.: 217 777 888,
predplatne@economia.cz

• **INZERCE:**
inzerce@economia.cz

• **MARKETING:**
Eva Došková,
eva.doskova@economia.cz

• **PŘÍJEM INZERCE**
tel.: 233 073 169, 233 071 216

Hospodářské noviny používají

zpravodajství agentur

ČTK a Thomson Reuters.

Tiskne: Czech Print Center –

tiskárna Praha a Ostrava

• **Četnost vydání:**
pondělí až pátek,
místo vydání Praha

Autorská práva vykonává

vydavatel. Jakékoli užití

části nebo celku, zejména

rozmnožování a šíření

jakýmkoli způsobem

(mechanickým nebo

elektronickým) i v jiném

než českém jazyce

bez písemného svolení

vydavatele je zakázáno

Jednotlivé složky HN jsou

samostatně neprodejné.

© 2023 Economia, a.s.

Ročník LXVII

Nevyžádané příspěvky

se nevracejí

MK ČR E 4689

Audit nákladu: ABC ČR.

Hospodářské noviny

ISSN 0862-9587 (Print)

Hospodářské noviny

ISSN 2787-950X (Online)

Internet www.hn.cz

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

Fandí TikTok Hamásu a plete mladým hlavy? A jakou roli v tom hraje Greta a Montana?

Aniž jsem to dopředu plánoval, provedl jsem nedávno zajímavý experiment na sociální síti X, dříve Twitter. Přesdílel jsem s českým shrnutím příspěvek polského politologa Tomasz Bortkiewicz, který tvrdil, že západní mládež odsuzuje Izrael za jeho útok na Gazu proto, že informace čerpá ze sociální sítě TikTok. Podle něj je tam algoritmus nastavený tak, aby obsah podporoval narativy čínské vlády. Bortkiewicz ho doprovodil fotkou klimatické aktivistky Greta Thunbergové držící heslo „Stojíme za Gazou“ s dalšími třemi dívkami.

Na můj retweet se spustila lavina reakcí, kterou lze rozdělit zhruba do tří skupin. Ta první mi vynadala za gramatickou chybu, kterou jsem udělal. Poučení: Přečtete po sobě cokoli ne dvakrát, ale třikrát, zejména když to píšete na mobilu v metru. Ano, stydím se za tu chybu, i když neplánovaně pomohla v experimentu.

Druhá skupina se soustředila na doprovodný obrázek a Gretu, kterou autor původního tweetu použil nepochybně se záměrem přilákat pozornost. Podle toho tato skupina čtenářů reagovala buď nenávisně vůči klimatické aktivistce, nebo ji naopak bezvýhradně podpořila – ale nikoli kvůli obsahu sdělení, nýbrž prostě proto, že to je Greta. Tu zjevně můžete buď milovat, nebo nenávidět, ale nic mezi tím.

Teprve třetí skupina – a naštěstí asi ta nejpočetnější – reagovala na samotný obsah sdělení a na možnost, že by TikTok manipuloval obsah tak, aby – lidově řečeno – cíleně blbl hlavy západní mládeži.

Jenže i podle těchto reakcí lze soudit, že asi nikdo nečetl původní příspěvek Bortkiewicz, který si lze snadno z polštiny přeložit příslušnou funkcí sociální sítě. Kromě toho, že opět jako mnoho jiných před ním upozornil na to, že čínská sociální síť může šířit narativy, které dlouhodobě podkopávají hodnoty demokratické společnosti, upozornil i na to, že Čína vnímá konflikt na Blízkém východě jinak než demokratický Západ. Kupříkladu v tom, že čínská vláda na rozdíl od těch západních nepovažuje Hamás za teroristickou organizaci.

První dvě skupiny reakcí pro účely dalšího textu pomíjím, protože se netýkají podstaty sdělení, ale jsou právě jen kouřovou clonou, kterou se v informačním prostoru prodíráme denně – nezáměrnou (chyba) i pokusem přilákat pozornost (obrázek Greta).

Důležité je, že tu máme hned dvě pro západní demokracie ne úplně dobré zprávy. Ještě před pár lety byli politici ze střední Evropy obviňováni z toho, že jsou rusofobové, když varovali před nebezpečím ruského imperialismu. Podobně teď kdokoli, kdo upozorní na nebezpečí TikToku, bývá obviněn, že za vším vidí snahu Číny ovládnout svět.

A druhá věc je, že si na Západě málo uvědomujeme, že Peking prostě vidí mezinárodní vztahy jinou optikou než liberální demokracie. To je vidět například v projektu Pásmo a stezky, jehož summit se k desátému výročí nedávno konal v Pekingu. A řešily se tam úplně jiné problémy, než je třeba válka na Ukrajině, kterou prožívá Evropa a Spojené státy. Globální jih, jak se dnes moderně říká rozvojovým zemím, válka na východě Evropy v podstatě nezajímá,

pokud jim nekomplikuje dovoz a nezvyšuje ceny potravin.

Před používáním sociální sítě TikTok varovaly úřady Spojených států, Evropské unie i České republiky, kde ji letos na jaře de facto zakázal Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost používat v mobilních telefonech institucí a firem kritické infrastruktury a klíčových informačních systémů státu. Varování vycházejí z přesvědčení o tom, že tuto síť lze nejen využít pro nějakou přímou špionáž, ale hlavně že pomocí této sociální sítě dokážou čínští komunisté postupně, krok za krokem, měnit chování a hodnoty demokratické společnosti.

Společnost ByteDance, majitel TikToku, se snaží, seč může, toto podezření odvrátit a podobným obviněním se brání. Na svém webu firma tvrdí, že potírá ideologie nenávisti a že od útoku Hamásu na Izrael vymazala ze sociální sítě miliony příspěvků, které do této kategorie nenávistných projevů patří. Šéf TikToku Šou C'Čche kvůli tomu opět zajel do Bruselu.

Tématu se začali věnovat i analytici sociálních sítí, protože podezření, jaká vyslovil Bortkiewicz, se objevilo samozřejmě vícero. Zejména v prvních dvou týdnech po útoku Hamásu to totiž na sociálních sítích vypadalo, že příznivci palestinských teroristů informační válku spíš vyhrávají – důsledkem čehož byly i velké demonstrace palestinských stoupenců v řadě evropských měst.

~
Na TikToku se může odrazit prostý fakt, že mladší ročníky spíš sympatizují s Palestinci, zatímco ti starší spíš s Izraelci.

Jak už to tak bývá, obrázek je poněkud komplikovanější. Ano, Spojené státy a jejich spojenci otázkou TikToku a jeho regulace pořád řeší a situace kolem Pásmo Gazy k tomu jen opět přitáhla pozornost. Potvrdila mi to v rozhovoru i náměstkyně amerického ministra zahraničí Elizabeth Allenová, když po třech dnech v Česku chválila zdejší boj proti dezinformacím. „Bavíme se mezi sebou o regulacích i o vládní politice,“ odpověděla na otázku, zda je možné do budoucna čekat společný postup americké a evropských vlád vůči čínské sociální síti. „V souvislosti s platformou TikTok máme obavy o národní bezpečnost, které v těchto jednáních zohledňujeme.“

Součástí této snahy regulovat sociální síť je najít „smoking gun“, tedy důkaz, že TikTok nezvládá moderování nebo že protežuje zájmy čínské vlády či přímo manipuluje veřejným míněním západních společností. A situace kolem války v Gaze k tomu přímo vybízí.

Oficiální sídla TikToku jsou v Singapuru a Los Angeles, ale mateřská společnost ByteDance sídlí v Pekingu. Čínské zákony od domácích firem automaticky vyžadují jakoukoli spolupráci s komunistickou vládou a jejími tajnými službami.

Deníky jako New York Times nebo Washington Post přinesly obsáhlé články citující odborníky i čísla samotného TikToku o tom, že různé hashtagy, tedy klíčová slova, týkající se války v Gaze jako #standwithpalestine nebo #standwithisrael, nenasvědčují tomu, že by čínská sociální síť někomu cíleně nadřovala nebo přímo cílila na ovlivnění mladého konzumenta jejího obsahu. Zároveň, jak upozorňují například experti citovaní deníkem Washington Post, pod hashtagy propagujícími palestinský stát se přinejmenším na americké části TikToku odehrává silná kritika Hamásu.

„Celá debata je ale momentálně založena hlavně na číslech od TikToku, žádná podrobná analýza ještě není a těžko říct, jestli bude,“ říká Veronika Blablová, datová analytička čínských projektů think-tanku Asociace pro mezinárodní otázky. „Podle dostupných čísel to vypadá, že videa o Palestině by mohla být sledovanější, když se zkombinují různé hashtagy, ale nemusí to nutně znamenat, že se do toho vkládá TikTok či čínská vláda.“

Mnozí debatující experti také poukazují na to, že TikTok má mnohem mladší publikum než třeba právě Twitter či Facebook. Může se tam tedy odrážet prostý fakt, že mladší ročníky spíš sympatizují s Palestinci, zatímco ti starší spíš s Izraelci.

V rovině mezinárodních vztahů je nový konflikt na Blízkém východě pro komunistickou vládu v Pekingu problémem. Nedávno se prezentovala jako silný diplomatický hráč v regionu, když zprostředkovala diplomatické sblížení mezi chronickými nepřáteli Íránem a Saúdskou Arábií. Rétoricky Čína podporuje Palestinu, ale udržuje čilé obchodní vztahy s Izraelem. Čínský prezident Si Ťin-pching dva týdny po útoku Hamásu vyzval k příměří a vytvoření palestinského státu.

Jak upozorňují experti think-tanku Evropská rada pro mezinárodní vztahy, Peking je poměrně bezzubý hráč blízkovýchodních mocenských her, ale válka mu může vyhovovat v tom smyslu, že odvrací pozornost USA od indopacifické oblasti, kde Čína posiluje svůj politický i vojenský vliv a kde se očekává možný vojenský konflikt o Tchaj-wan. A podporuje čínský narativ o tom, že Západ a globální jih se od sebe čím dál víc vzdalují.

Američané považují Čínu za svého hlavního geopolitického soupeře, čímž se také

Demonstrace na podporu Palestiny v norském Oslu V prvních dvou týdnech po útoku Hamásu to na sítích vypadalo, že příznivci palestinských teroristů informační válku spíš vyhrávají – důsledkem čehož byly i demonstrace palestinských stoupenců v řadě evropských měst. **Foto: Reuters**

TikTok také není jedinou sociální sítí, po které se šíří různé dezinformace či falešná videa, která pak sdílejí příznivci té či oné strany válčí v Gaze. Doslova záplava balastu se objevila například na síti X, kde si její uživatelé dělají legraci například z obrázků vytvořených umělou inteligencí, na kterých má chlapec trpící nad tělem zabitě matky šest prstů na ruce.

Ale zatímco síť X je plně v rukou svého majitele Elona Muska, který ji převzal před rokem (a už nyní má poloviční hodnotu) a je podřízena zákonům demokratického státu, něco takového nelze říct o TikToku. Ten je také pod drobnohledem expertů na změny způsobu chování a třeba podle britské studie rozpozná rychle zranitelnost uživatele sociální sítě a považuje ji za potenciální bod závislosti – nabízí podle toho obsah.

vysvětluje velký zájem o působení TikToku v USA, kde je sociální síť zakázáno používat na vládních zařízeních – a od 1. ledna by měla být celkově zakázána v prvním státu, v Montaně. Pokud se to nepodaří zvrátit v probíhající soudním procesu, který se může stát zajímavým precedensem.

Debaty o roli TikToku v informační válce kolem Gazy jsou tak součástí širších diskusí o roli sociálních sítí v erozi demokratických institucí a společenských hodnot i o bezpečnosti západních států čelících tlaku autoritářských režimů.

A ty právě využívají sdílených hodnot a práv demokratického světa, jako je svoboda projevu či podnikání – protože jedno je jasné: To, co projde TikToku v Evropě či v USA, by nemohlo projít v čínské diktatuře.

DOVOLENÁ V ZIMĚ

Síla severu

Kdo si chce užít zimu úplně jinak, může vyrazit za zážitky k polárnímu kruhu.

Sama v horách

Do kopců a skal vyráží mladá cestovatelka na dlouhé měsíce zásadně na vlastní pěst.

Lyžování v Polsku

Pro milovníky sjezdovek jde o neobvyklou destinaci, běžkaři jsou tu jako v ráji.

Karlovarský kraj
Žijeme regionem

Užijte si svou zimní dovolenou a lázeňský relax v Karlovarském kraji

www.laznezdravi.cz

www.zivykraj.cz

OBSAH

Za polární září

04-07

Za netradičními lyžařskými i jinými zážitky se můžete vydat i do severských zemí. Lyžování při polární záři či jízda za sobím spřežením má jedinečnou atmosféru.

Sama v divočině

08-10

Jen sama s batohem si troufá sólo cestovatelka Viktorka Rys dojít až tam, kde by se jiní možná báli. Třeba až na hranice Ruska a Ázerbájdžánu.

Po hřebenovce do Polska

12-13

Hřebenovka Česko-polského přátelství je nejdůležitější turistická trasa v Krkonoších. Také v zimě poskytuje famózní výhledy do Sudet, na česká pohoří a polské nížiny.

Zimní relax na Lipně

13

Skiareál Lipno si nachystal pro návštěvníky na novou sezonu řadu novinek. Jednou z těch zásadních jsou třeba zvýhodněné skipasy pro rodiče s dětmi.

Nejlepší lyžování v Polsku

16-17

Pro vyznavače sjezdového lyžování je Polsko poněkud exotickou destinací. Čeští běžkaři jezdí ale za výborně upravenými stopami k severním sousedům moc rádi.

TÉMA

Směrem na sever

Projeďte se se sobím spřežením, užijete si lyžování v bělostném sněhu nebo pozorujte polární záři přímo z postele.

Severské země mají jiné sněhové podmínky i odlišnou škálu možných zážitků než evropská alpská střediska.

Č

arovní a liduprázdná. Taková je severská příroda. Změny klimatu a měnící se preference cestovatelů lákají k cestám k polárnímu kruhu. Jaké zážitky tam na vás čekají? Kolik si připravit peněz? A na jaká místa se vydat?

V Evropě leží přibližně polovina všech lyžařských středisek světa. Pro lyžaře to zní jako ráj. Jenže změna klimatu je neúprosná a najít poslední dobou sníh třeba v Alpách je stále složitější. Dokládá to i letos naměřená novoroční teplota ve švýcarském středisku Adelboden ve výši 20 °C.

S ubývající alpskou sněhovou pokrývkou lyžaři hledají místa na severu, která mohou být skvělou alternativou. Jak ukazují statistiky, obliba severských států mezi českými turisty roste. Například podle švédského úřadu pro ekonomický a regionální rozvoj (Tillväxtverket) se počet nocí, které strávili ve švédských ubytovacích zařízeních, každoročně zvyšuje. V lednu 2023 v porovnání s rokem 2019 došlo k nárůstu dokonce o 71 procent.

A je tu ještě jeden trend, který velí vydat se směrem k polárnímu kruhu – jsou jím netradiční zážitky, které turisté stále více vyhledávají. Chtějí poznat něco, co přesahuje hranice alpských oblastí. A nejde jen o to, že na lyžích nebudou potkávat davy turistů a splynou s přírodou.

„Naši klienti dříve jeli na týden na hory, kde lyžovali a další program nevyhledávali. Nyní chtějí kombinovat lyžování s jízdou se psím spřežením, vidět polární záři, vyrazit na sněžné skútry, rybařit na zamrzlém jezeře nebo vyrazit s dětmi za Santou do jeho domova,“ říká Štěpán Borovec, projektový ředitel cestovní kanceláře EliteVoyage, specializující se na luxusní dovolenou na míru.

„Z týdnu za polárním kruhem si odneseme daleko více zážitků než z několika víkendových lyžování v Alpách, které se stává běžným konzumem. Tím Alpy nechci shazovat, ale kdo hledá něco nového, silný a intenzivní zážitek, tomu ho severské destinace zcela jistě přinesou,“ potvrzuje Petr Novotný, ředitel cestovní kanceláře Adventura a průvodce severskou přírodou.

Spíše za lyžařskou turistikou

Na sever se můžete bez obav vydat s klasickými běžkami, Skandinávci mívají skvěle upravené a osvětlené běžkařské tratě a třeba takové vá-

noční lyžování bude pro vás nezapomenutelným zážitkem.

Vydat se můžete také na výpravu na backcountry lyžích, které se využívají k túrám mimo vyrolbované cesty, a strávit noc v panenské přírodě v některém ze srubů, jimiž je například Laponsko poseté.

„Na backcountry lyžích se běžně vydáváme do finských národních parků v okolí měst Ivalo nebo Saariselkä či na Kungsleden, švédskou královskou cestu,“ přidává tipy Petr Novotný.

V Norsku nebo severním Švédsku se nachází poměrně vysoké hory alpského typu s velmi kvalitním prašanem, ideální místo pro skialpové výpravy.

„Ty podnikáme i na Islandu nebo v severských oblastech Norska, které jsou unikátní tím, že se pohybujete nad hladinou moře, které nezamrzá, ale sníh je až do nadmořské výšky kolem tisíc pět set metrů,“ pokračuje ve vyprávění průvodce severskou krajinou.

„Co se týče klasického sjezdového lyžování, severské destinace mají samozřejmě lyžařská střediska, ale řekl bych, že pro našeho konzumenta běžného sjezdového lyžování je to zatím velmi vzdálené. Na sever se jezdí spíše za lyžařskou turistikou než sjezdovým lyžováním,“ dodává Petr Novotný z Adventury.

Na dobrodružství v panenské přírodě mimo dosah civilizace se nevydávejte sami, ale svěťte se do rukou zkušeného horského vůdce či průvodce. Počítejte také s tím, že sever skýtá řadu nástrah, na které se musíte připravit, například si zjistíte informace o aktuálních povětrnostních podmínkách, aby vás někde na cestě neuvěznil silný ledový vítr.

„Nebezpečný zážitek můžete mít ale i v Alpách, když na vás někdo strhne lavinu z míst, kam se nemá běžně jezdit, když vás trefí rolba nebo vás ohrožují stovky opilých lyžařů, kteří se tam běžně po sjezdovkách pohybují,“ říká Petr Novotný.

Usínání s polární září

Na sever se vydejte minimálně na týden, ideálně na deset dnů. Už kvůli komplikované dopravě s několika přestupy. Pro návštěvu za polárním kruhem se nedoporučuje leden a únor, nejen kvůli zimě, ale i tmě. Ideálním časem pro návštěvu jsou březen a začátek dubna, kdy můžete zároveň pozorovat polární záři, třeba přímo z postele v proskleném iglú.

Ceny nejsou také zas tak dramatické, v porovnání s Alpami. „Deset tisíc vám sice stačit nebude, ale za třicet až čtyřicet tisíc za sedm až deset dnů už budete mít zcela mimořádný zážitek,“ říká Petr Novotný a zároveň potvrzuje, že veškeré služby na severu fungují bez jakýchkoliv problémů.

A kam se vydat? Zatím málo objevovaným místem je finské Laponsko – nejsevernější, největší a nejlidčeji obydlená finská provincie. Sice v něm nenajdete žádné velehory, ale podmínky pro sjezdové a běžecské lyžování jsou skvělé.

„Laponsko má dvě úskalí. První je doprava, je to vzdušnou čarou z Prahy přes dva tisíce kilometrů a standardní linkou se přímo do žádného střediska nedostanete. Vždy je třeba přestupovat. Když cestujete do Finska, pak nejčastěji v Helsinkách. Což samozřejmě v zimě se vším vybavením, zavazadly a často dětmi není úplně jednoduché,“ říká Štěpán Borovec, projektový ředitel cestovní kanceláře EliteVoyage, podle kterého je Laponsko ideálním příkladem praktičnosti privátního jetu, kdy přímý let z Prahy trvá kolem tří hodin.

„Druhým úskalím je podoba luxusu. Nejsou tu typicky opulentní hotely jako ve francouzských Alpách. Nejsou tu butiky světových značek a vyhlášená après-ski. Severská kultura je jiná, je víc o přírodě, prostoru, klidu. Místo klasických hotelů klienti jezdí do vkusně zařízených lodgí nebo do privátních srubů,“ přidává zkušenosti Štěpán Borovec.

Na svah z vrtulníku

Ve Finsku patří mezi nejoblíbenější místa Levi a Saariselkä, která nabízí kvalitní lyžařské centrum se sjezdovými tratěmi. Levi je také vyhlášené místo pro běžkaře s perfektně upravenými tratěmi.

„Levi i Saariselkä zároveň poskytují kvalitní zázemí, najdete tu hezké ubytování, letiště v třicetiminutové vzdálenosti automobilem a možnosti outdoorového vyžití jako sněžné skútry, psi spřežení, výlety na sněžnicích,“ říká Štěpán Borovec.

„V Norsku bychom doporučili Narvik. Åre a Abisko jsou zase nejoblíbenější ve Švédsku,“ dodává Štěpán Borovec.

„Kromě toho má Švédsko také menší skryté klenoty, kde si můžete užít poklidné lyžování daleko od davů. Několik lyžařských středisek je navíc snadno dostupných z velkých měst, jako je

Stockholm a Göteborg, což umožňuje pohodlné jednodenní výlety přibližně do 2,5 hodiny autem,“ vysvětluje Victoria Sallmannová z Visit Sweden, která má na starosti propagaci Švédska v zahraničí, a dodává, že skvělé je třeba lyžařské středisko Riksgränsen ve švédském Laponsku.

„Je známé svou mimořádnou geografickou polohou, nachází se vysoko nad polárním kruhem a nabízí jednu z nejdelších lyžařských sezon ve Švédsku, lyžování je možné od konce února do června. Fenomén lyžování pod půlnočním sluncem mohou návštěvníci zažít díky jeho extrémně severní poloze. Je to ideální destinace pro ty, kteří hledají skutečné arktické dobrodružství a možnost vidět polární záři,“ říká.

Náročnější cestovatelé vyrazí do Švédska prozkoumat jindy nedostupná místa na sjezdových lyžích za pomoci vrtulníku. Denní heliskiing stojí od pěti tisíc do patnácti tisíc eur.

Lyžování nad polárním kruhem v Laponsku si můžete užít od února do června za neopakovatelného svitu polární záře.

Severský horský luxus není postavený na opulentních hotelech a butikích světových značek. Je spíše spojený s přírodou a klidem.

„Sever je pro heliskiing extrém, jsou tu oblasti, kde stále nikdo nikdy nelyžoval, a vzdálenosti jsou tu náročné. Někdy se musí letět i tři čtvrtě hodiny z helipadu do oblasti na výsadek a následný sjezd. Nedoporučil bych to jako první destinaci pro začínání s heliskiingem, ale je nádherná a pro zkušené je to zážitek v bodovém hodnocení deset z deseti,“ říká Štěpán Borovec.

Jiná kultura après-ski

A co budete dělat bezprostředně po opuštění tras pro běžky či sjezdovky? Zatímco v Alpách jsou k dispozici často bohaté možnosti après-ski, na severu je jejich kultura naprosto jiná.

„Ve velkých střediscích samozřejmě bary jsou, ale nejsou tak vyhlášené a opulentní jako v Alpách. Pro seveřany je socializování v tom prožívat zážitky spolu, pak se rozloučit a jít do svého srubu za svou rodinou,“ vysvětluje Štěpán Borovec. Saunový rituál je ale na druhou stranu nepsanou povinností. Saunování má na severu silný kulturní základ, a pokud vás místní vezmou mezi sebe a pozvou vás do sauny, budete si jisti, že jste jim museli být extrémně sympatičtí.

„Muži a ženy se saunují separátně a při saunování se pije cider a poté se skáče do zamrzlého jezera nebo do závěje sněhu. To je severské après-ski,“ konstatuje Štěpán Borovec.

Jak může vypadat váš den na severu

Zdroj: EliteVoyage

- 07:00–08:30 snídaně v privátním srubu.
- 08:30–10:30 jízda se psím spřežením, návštěva chovatelské stanice psů husky, konverzace s majitelem, interakce se štěňaty.
- 11:00–14:00 lyžování nebo snowboarding. Začíná se později a končí dříve kvůli světlu. Východ slunce je mezi 9:30 a 10:00 a západ slunce kolem 15. hodiny.
- 14:00–16:00 oběd ve srubu připraven privátním šéfkuchařem.
- 16:00–18:00 druhá fáze lyžování.
- 19:00–21:00 večere ve srubu připravena privátním šéfkuchařem.
- 21:00 a dále výlet za pozorováním polární záře – na sněžných skůtrech, autem, na sněžnicích nebo se sobím spřežením.

Inzerce

Spa Hotel poskytuje léčebné a wellness pobyty a zároveň nabízí nové a moderní konferenční centrum. Navštivte světoznámé lázně uprostřed panenské přírody, které jsou zapsané na seznamu UNESCO. Vyberte si některý z našich wellness & léčebných balíčků. Vyzkoušejte náš oblíbený program Senior 60+. **Všechny balíčky jsou s 15% slevou.** Rezervaci pobytu můžete udělat přes naše webové stránky v sekci „Speciální nabídky“, kde si zvolíte vybraný balíček nebo lze objednat telefonicky, kde je potřeba u každého balíčku zadat daný kód balíčku.

spa
hotelděvín
MARIÁNSKÉ LÁZNE

SENIOR 60+

5 dní / 4 noci | od 6.280 Kč / osoba*
5 dní / 4 noci | od 7.870 Kč / osoba**

Program obsahuje: ubytování v komfortním pokoji s přípitkem, polopenzí, perličkovou koupel, parafinový zábal, 1x klasickou částečnou masáž, 1x plynovou obálku, 2x inhalaci, 1x za pobyt 2-hodinový vstup do bazény, 1x zapůjčení Nordic Walking holí na 2 hod., Wi-Fi internetové připojení na pokoji i ve veřejných prostorách hotelu zdarma.

KÓD E8

ANTI-AGE POBYT

3 dny / 2 noci | od 4.220 Kč / osoba*
3 dny / 2 noci | od 5.730 Kč / osoba**

Pobyt obsahuje: ubytování v moderním a luxusním pokoji kategorie De Luxe s přípitkem, polopenzí formou bufetu, Anti-age – protivráskové ošetření (liftingové) GdC (peeling, čištění pleti, ultrazvuk), masáž, liftingové sérum + maska, aroma masáž, 1x 2-hodinové vstupné do městského bazény (150 m od hotelu), Wi-Fi internetové připojení na pokoji i ve veřejných prostorách hotelu zdarma.

KÓD E10

KOMPLEXNÍ LÁZEŇSKÁ KÚRA

8 dní / 7 nocí | od 11.960 Kč / osoba*
8 dní / 7 nocí | od 13.990 Kč / osoba**

Pobyt obsahuje: ubytování v komfortním pokoji s přípitkem, plnou penzi formou bufetu (lehký oběd – polévka & salát), lékařskou konzultaci, 3x proceduru denně (celkem 15 procedur), 1x 2-hodinové vstupné do městského bazény (150 m od hotelu), Wi-Fi internetové připojení na pokoji i ve veřejných prostorách hotelu zdarma.

KÓD E9

DÁREK, KTERÝ POTĚŠÍ

Chcete udělat radost svým blízkým či přátelům? Věnujte jim pobyt v malebných Mariánských Lázních. Spa Hotel Děvín Vám nabízí poukazy – hodnotové nebo na pobyt dle Vašeho přání. Nabídku poukazu naleznete na www.spahoteldevin.cz/cz/vouchers/, nebo nás telefonicky kontaktujte +420 354 470 400 nebo e-mailem: info@spahoteldevin.cz

*ve dvouložkovém pokoji (při obsazenosti 2 osob)

**v jednolůžkovém pokoji

VÍCE INFORMACÍ NAJDETE NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH: WWW.SPAHOTELDEVIN.CZ

+420 354 470 400 | +420 354 621 692 | info@spahoteldevin.cz

Odvážná cestovatelka dovede mimo civilizaci strávit klidně půl roku.

**Hory mi dávají
uzdravení. Traumata
dovedu i vychodit**

Cestovatelka **Viktorka Rys** má odvahu jako málokdo. S batohem, kde si nosí to nejnnutnější, vyráží sama na dlouhé treky. Někdy až tam, kam lidská noha téměř nevzkročila.

S

ólo cestovatelka Viktorka Rys se vydává i tam, kam by se ostatní možná báli vkročit. Třeba do příhraniční zóny v Ázerbájdžánu. „Došla jsem na vrchol, viděla do obrovské dálky, všude kolem jen zasněžené vrcholky ruského Kavkazu, které vypadaly jako vlny moře. Bylo to všude kolem mě, 360 stupňů jsem neviděla jedinou stopu lidské činnosti,“ líčí jeden ze svých cestovatelských zážitků, o nichž pravidelně pořádá poutavé přednášky.

Kdy jste se vydala na svoji první sólo cestu?

V dětství jsme bydleli jako rodina na vlakovém nádraží na samotě. Naproti němu byly kopce, louky a já nevěděla, co na nich je. Jednou, když mi bylo asi 11 let a přijela jsem vlakem ze školy, upoutalo mě, jak tam na ty kopce svítí slunce. Napadlo mě tam jít a zjistit, co na nich vlastně je. Chvilí mi trvalo, než jsem ukecala mamku, abych se tam mohla jít podívat, ale pak už jsem chodila pořád. Měla jsem psa a spolu s ním jsem objevovala okolní krajinu, skály Broumovska, chodili jsme mimo stezky. Na těch zavedených cestách člověk nic zásadního neobjeví, ale tím, že jsem hodně četla dobrodružné knihy, jsem si ve skalách mohla představovat ledajakou divočinu a stopovat zvířata. Takhle jsem se toulala a čekala, až budu dospělá a budu moct vyrazit dál.

Jaká byla vaše první cesta do zahraničí?

Bylo mi 17, napsala jsem mamce vzkaz, že jsem si půjčila její kolo a vyrazím k Baltu. Gumami jsem si přidělala na nosič školní batoh a vyrazila. Měla jsem s sebou buzolu a kapesní atlas světa. Na něm bylo Polsko velké jako moje dlaň a já podle té mapy vyrazila k Baltskému moři. Po třech dnech mě srazil kamion. Trochu jsem se otloukla, ale jinak se mi nic vážného nestalo. Byla jsem v šoku, zkontrolovala kolo, řidičí jsem řekla, že

jsem v pořádku, a jela dál. Po čtvrt hodině jsem se pak sesypala na autobusové zastávce a brečela několik hodin v kuse. Byla jsem vystrašená z každého auta, které projelo kolem. Můj kluk mi z domova vyděšeně psal, ať se vrátím, a tím moje dobrodružství skončilo.

Prošla jste si sama dvakrát karpatský oblouk.

Jak dlouho to trvalo?

Poprvé to bylo pět měsíců chůze ze Zlína přes Slovensko, Ukrajinu, Rumunsko a Banát. Tam jsem v Gerniku měsíc dobrovolničila za stravu a nocleh. Podruhé jsem vyrazila po šesti letech, v roce 2021. Těšila jsem se v té době, že vyrazím do Íránu, jenže byl zavřený kvůli covidu. Rozhodovala jsem se tedy kam a vyhrál to ještě jednou karpatský oblouk. Je to celkem běžný jev u dálkových hikerů, že si první dálkový trek zopakují. Při první cestě jsem natáčela, všechno pečlivě zaznamenávala a po třech měsících putování jsem byla v Rumunsku v noci okradená. Celá brašna s veškerou technikou i kartami byla pryč.

Takže bylo všechno nenávratně pryč.

Moji kamarádi pak udělali neuvěřitelnou věc, uspořádali mezi sebou sbírku a koupili mi zrcadlovku. Při druhé cestě přes Karpaty jsem film točila znovu a aktuálně se zpracovává. Druhou cestou jsem také chtěla porovnat, jak jsem se změnila já. Řekla jsem si, že teď už mám víc zkušeností, protože napoprvé jsem udělala spoustu chyb. Zároveň jsem chtěla porovnat, jak se za tu dobu změnily Karpaty. Mění se rychle. Například upadá pastevectví, horské louky zarůstají, a to je velmi rychlý proces. Také se mění vlivem turismu, někde se postaví silnice, hotely a najednou je všechno jinak. Například na Zakarpatskou Ukrajinu, odkud jezdili lidé za prací na západ, se poté vra-

Viktorka Rys

cestovatelka

Cestuje nízkonákladově, bez letadel a s lehkým batohem. Věnuje se zejména sólo dálkovým horským přechodům se zálibou v off-trailu. Mezi její největší cesty patří dvojnásobný přechod karpatského oblouku, přechod balkánských hor s cílem v Istanbulu a přechod Kavkazu od Černého moře v Gruzii ke Kaspickému moři v Ázerbájdžánu.

Půl roku žila na Islandu, kde pracovala jako honák ovcí. Na cestách fotí, filmuje, dobrovolníci a testuje vybavení pro obchod Pod 7 kilo. V Česku píše články, pořádá přednášky, workshopy trekových dovedností. O svých cestách vydala knihu Hory a nekonečno.

celi a stavěli si vily. Od roku 2006 jsem tam byla pětkrát a od té doby pozoruji, jak jsou ta místa jiná. Poprvé to působilo jako v pohádce, všude tradiční dřevěná stavení. Později jsem pozorovala přibývající odpadky nebo skutečnost, jak se z krásných domků stávají vrcholně nevkusné třípatrové vily, které zdobí zlatí lvi a podobně.

Jaké to je vrátit se z několikaměsíční cesty zpátky do reality?

Strázně náročné. Dalo by se hodně mluvit o tom, co se děje s člověkem, když opustí civilizaci a odejde do divočiny a je tam měsíce sám a chodí a chodí. Někdy nepotkáte několik dní ani živáčka. Jsou to léčivé a uzdravující procesy. V hlavě se vám srovnají priority a spousta věcí se vyřeší. Návrat je pak pochopitelně tvrdý a to je mezi dálkovými hikery obecně dost sdílená zkušenost. Protože jsem to zažila v životě už několikrát, umím s tím pracovat. Ale obvyklé je, že tu najednou nic nedává smysl.

Žijeme špatně?

Ukázala bych to na příkladu, že když jsem v přírodě, všechno tam přirozeně a smysluplně funguje. Všechno je nastavené tak, aby tam každý živý tvor mohl nějak přežít. A pak je člověk najednou zpátky v civilizaci a zjistí, že je tu všechno umělé. Celý svět je umělý a lidé neustále řeší starosti, které ale neexistují jinde než ve společnosti. Mnoho lidí takhle žije celý život, nevystrčí nos ven, aby si zažili, jaký je svět doopravdy sám o sobě, bez umělé složky, která je vyprodukovaná člověkem. A pak jste opět v přírodě, vidíte medvědí stopy, nad vámi létají supi a ty starosti zůstaly ve městě. Války, o nichž slyšíte v médiích a které vám způsobují úzkosti, neexistují, protože se vás najednou nic z toho nedotýká. Nejsme nastavení na to, abychom nesli celou tíhu světa. A ty hory mi najednou dávají uzdravení.

Pomohly vám cesty vyřešit životní trable?

Nechala jste je tam venku?

Samozřejmě, spousta věcí jsem do určité míry vyřešila. Věřím tomu, že můžeme některá traumata, která v sobě neseme, částečně vychodit. Nejsilnější změnu jsem na sobě pocítila až po třech půlročních cestách. Ale třeba vztahová traumata a problémy člověk sólo chůzí v přírodě nevyhodí. Určitě si myslím, že je trekování skvělým doplňkem k psychoterapii.

Kde jste se na cestách cítila úplně nejlépe? Zažila jste pocit, že jste skutečnou součástí přírody?

Takových zážitků i cest bylo více. Ale jedno z takových bylo místo, kam se nesmí. Porušila jsem tím ázerbájdžánské zákony. Chodila jsem tam v pohraniční zóně na hranicích s Ruskem. Měla jsem z toho nějaké trable, které nakonec našťestí dobře dopadly. Byla to místa, na která se opravdu nesmí, a vojáci, kteří mě zadrželi, se s nadšením ptali, jak to tam vypadá. Oni sami tam nikdy nebyli. A to bylo místo, kde jsem opravdu cítila divočinu. Byla všude a ve všem. Byl podzim, napadal i trochu sníh, takže jsem nalézala po cestě spoustu stop. Potkala jsem šakaly, vlky, narážela na medvědí stopy,

byli tam i sněžní levharti, ale na ty jsem štěstí neměla. Došla jsem na vrchol, viděla do obrovské dálky, všude kolem jen zasněžené vrcholky ruského Kavkazu, které vypadaly jako vlny moře. Bylo to všude kolem mě, 360 stupňů jsem neviděla jedinou stopu lidské činnosti. A tohle byl moment, kdy jsem cítila, že já jsem tady, cítila jsem intenzivní pocit sama sebe na této planetě, tu nekonečnost. Bylo to strašně silné.

Zažila jste na cestách strach?

Velmi často. Vždycky, když jdu do hor, uvědomuji si svoji konečnost. I když jde o malé hory, protože i mnoho zkušenějších horalů zahynulo na dvou tisícovkách, stačí, že se najednou zhorší počasí nebo se něco stane. Po cestě vídám křížky, tedy vyrážím do hor vždy s obrovskou pokorou. Dřív jsem si před každou výpravou oholila hlavu, abych nebudila pozornost u mužů. To se ale stejně moc neosvědčilo.

Co všechno se vám cestováním otevřelo?

Po návratu z cest jsem si musela najít nějakou práci, abych si mohla vydělat na další výpravu. To byl vždycky šokující návrat do reality. Po čase to bylo tak, že jsem si jich našla několik, aby mě ten stereotyp tolik neubíjel. Když jsem dělala v obchodě s vybavou pro cestovatele, chodili tam nakupovat lidé, kteří někam vyráželi, a já byla ta za kasou, která chce taky někam jet. Myslela jsem na to, jak jsem kdysi ve 12 letech objevila knihu Reinholda Messnera a byla fascinovaná tím, co dělá, že je dobrodruh a to ho živí. To byl můj sen. Na to všechno mi chybělo sebevědomí i kapitál, čímž bylo všechno náročnější. Makala jsem od rána do noci, abych mohla něco vydělat a vyrazit na další cestu. Po hlavě jsem do toho ale skočila až po návratu z Islandu. Vydala jsem knihu, dělám přednášky pro celém Česku, testuji outdoorové vybavení, píšu články, dělám workshopy a můj sen se splnil.

Když někam vyrážíte, máte přesný plán cesty, kudy a kam chcete dojít?

To určitě ne. Když jsem šla na Kavkaz, věděla jsem, že půjdu od Černého moře v Gruzii ke Kaspickému moři v Ázerbájdžánu. Věděla jsem, že začnu na jednom pobřeží a skončím na druhém, a to bylo všechno. Podívám se do map, na vrstevnice a podle terénu poznávám, jak to bude asi vypadat. Ale podle map není vždy poznat, jestli se to dá, nebo nedá projít. Třeba malý Kavkaz byl strašně prorostlý rododendrony, což je na pohled nádhera, ale prodat se tím na hřeben je náročné.

Jaká cesta vás čeká v nejbližší době?

Chtěla bych si koupit auto, ve kterém budu moct bydlet. Chci s ním ujet v průměru 60 kilometrů denně. Mám v plánu napsat román, u toho občas něco projít a zároveň psát. A podle toho, jak mi vydrží auto i finance, jaká kde bude situace, se cesta bude vyvíjet. Snažila jsem se vymyslet prostřední, které by mi nejvíc vyhovovalo na psaní knihy i cestování. Tohle je kompromis. Třeba to nebude fungovat, ale dokud to nezkusím, nebudu to vědět.

Zkuste letos hory jinak! Ve vyhřátém obytnáku od Campiri přímo pod svahem

Ať už dáváte přednost lyžování, skialpinismu, nebo běžkám, místo hotelového střediska to letos zkuste v karavanu nebo obytném voze. Hlavní výhodou zimní dovolené v obytnáku je – parkování v těsné blízkosti sjezdovky. Nejlepší na tom všem je, že nemusíte zůstat na jednom místě. Stačí se jen podívat, kde zrovna panují nejlepší sněhové podmínky, zařadit jedničku a vydat se za lepším počasím, kvalitnějším sněhem nebo jen krásnějšími výhledy.

Společnost Campiri nabízí nejen auta v plné zimní výbavě, ale také vám dá skvělé tipy, kam se s nimi vypravit. Není nic krásnějšího než se ráno probudit rovnou pod sjezdovkou, užít si jako první čerstvý prašan a večer to mít pár kroků do vyhřátého hotelu na 4 kolech. Mnoho zahraničních, ale i českých středisek je obytným vozům skvěle uzpůsobeno a za menší poplatek nabízí také možnost elektrické přípojky, dočerpání čerstvé vody, vylití odpadní vody a další technické zázemí.

A do karet vám navíc hraje i skutečnost, že ceny pronájmů obytných aut jsou v zimním období nejnižší z celého roku.

Pokud přemýšlíte o originálním vánočním dárku a raději dáváte zážitky, překvapte své blízké právě dobrodružstvím v karavanu. Na Campiri e-shopu můžete zakoupit vouchery v různých hodnotách, a kdybyste si nevěděli rady, náš zákaznický servis vám pomůže se správným výběrem. „Během cestování na čtyřech kolech budete svými vlastními pány a o tom, pod jakou sjezdovkou se ráno probudíte, si budete rozhodovat pouze vy sami,“ říká Lukáš Janoušek, CEO Campiri.

Zkrátka nepřijdou ani karavanoví začátečníci. Na hory vás v Campiri připraví, a to jak teoreticky hromadou tipů, tak prakticky. Nabízí školu karavaningu, díky které pro vás bude řízení auta hračka.

Tipy na zimní karavaning

Base Camp Medvědín

Tento areál ve Špindlerově Mlýně patří u milovníků karavaningu k nejoblíbenějším. Využit tady můžete veškerý potřebný servis pro karavany. Z parkoviště budete pod sjezdovkou rychleji, než si vypijete ranní kávu. A večer vám určitě přijde vhod vytopená sauna. Ideální relax!

Aigner, Rakousko

Parádní místo v Rakousku, kam vyrazit s karavanem za lyžováním, je kemp Alpen Camping Aigner v Salcbursku. Je bránou do národního parku Vysoké Taury a leží uprostřed hned tří velkých lyžařských areálů. S karavanem tak můžete vyrazit do každého z nich, a pokud vám to nebude stačit, jste za hodinu a půl pod nejvyšší horou Rakouska, Grossglocknerem.

Sexten, Itálie

Dalším tipem je lyžaři oblíbený luxusní autokemp Sexten v Jižním Tyrolsku v Itálii. Možnost zarezervovat si karavanové stání, kde budete mít k dispozici např. i vlastní grill, saunu a vířivku, zní lákavě. Co vy na to?

campiri

**10 %
SLEVA**

na pronájem
obytného vozu

KÓD: CAMPIRIH10
Platí na pronájmy realizované do 31.3.2024

Rezervujte nyní
www.campiri.com

Hřebenovkou podél hranic až do Polska

Hřebenovka Česko-polského přátelství je nejdůležitější turistická trasa v Krkonoších. Rychlí běžci v létě nebo vysportovaní běžkaři v zimě ji zdolají za den. Obvykle se ovšem chodí za dva až tři dny.

V zimě poskytuje famózní výhledy do Sudet – na sever hory strmě klesají zasněženými svahy do nekonečných polských rovin, které sněh zasype jen málokdy, a na jih se vlní kopcovité Podkrkonoší ukryté pod bílou duchovou.

Poláci se v tu dobu prohánějí na horách pěšky nebo na sněžnicích, protože chůze je pro ně národním sportem. Češi spíš lyžují na turistických běžkách a v poslední době také na skialpinistických lyžích.

Během hřebenového přechodu se spí na horských chatách nebo v jednoduchých dřevěných útulnách ve vlastním spacáku. Obojího je na hřebenech Krkonoš dostatek.

Cesta Česko-polského přátelství začíná pod Tvarožníkem u Vosecké boudy. Vede podél státních hranic. Stále na východ. Jednou na české a podruhé na polské straně, až na Pomezní boudy. Vede po ní červená turistická značka, a v zimě je navíc vyznačená dřevěnými tyčemi, které každým podzim umístí Horská služba.

České směrovky udávají vzdálenosti v kilometrech a ty polské v hodinách.

Délka samotné cesty je 28 kilometrů. Turisté si ovšem přidávají ještě úsek z Harrachova a na závěr pokračují až do Žacléře. Pak celá trasa měří 50 kilometrů.

PRAMEN LABE

Každých pár kilometrů uvidíme něco zajímavého. Hned za prvním kopcem sejdem do mělkého sedla, kudy procházela historická Slezská stezka, dnes nazývaná Česká cesta. Těsně pod sedlem v rašeliništi pramení Labe. O něco níž leží oficiální pramen Labe s erby 28 měst, kterými veletok protéká.

MUŽSKÉ A DÍVČÍ KAMENY

Na Vysoké pláni stojí strašidelný objekt, který býval kdysi obrovským horským hotelem Schneegrubenbaude. Dnes slouží pouze jako vysílač.

Poláci mu ironicky říkají Wawel podle svého ikonického hradu v Krakově. Vedle něj pohlédneme do ještě strašidelnější hloubky Sněžných jam. Skalní kuloáry spadají pod nohama téměř kolmo do Sněžného kotle.

Následují Mužské a Dívčí kameny. Pěšina se proplétá pod bizarními žulovými věžemi.

ŠPINDLEROVKA

Slezské sedlo nechává nahlédnout na expanzi cestovního ruchu. Tady zasahuje civilizace v plné síle. Vede sem silnice, jezdí sem auta i autobusy, je otevřeno několik hotelů a restaurací. Nejznámější z nich jsou Špindlerovka a Erlebachova bouda.

Po polské straně podejdeme Šišák a Stříbrný hřbet. Polední kámen připomíná předchozí Dívčí i Mužské kameny. Skalní kotle Velkého a Malého Stavu zase vypadají jako Sněžné jámy.

SNĚŽKA

Okolo Slezského domu vystoupáme po řetězové cestě na Sněžku a na druhé straně z ní sejdem na Svorovou horu. Otevírají se nám málo známé výhledy daleko do polských rovin. Okolo chaty Jelenka sejdem na Pomezní boudy, o nichž platí totéž co o Slezském sedle.

KDE PŘESPAT NA HŘEBENECH

- **Horské chaty:** Vosecká bouda (CZ), Schronisko na Szrenicy (PL), Labská bouda (CZ), Martinovka (CZ), Špindlerovka (CZ), Schronisko Odrodzenie (PL), Luční bouda (CZ), Dom Ślaski (PL), Jelenka (CZ), Pomezni boudy (CZ, PL), Rýchorská bouda (CZ)
- **Turistické přístřešky:** U Maštale, Pod Smělcem, Jelení, Albeřícké sedlo, Roh hranic

HISTORICKÉ SUDETY

- Prvním člověkem, o kterém víme, že znal Krkonoše, byl egyptský geograf Klaudios Ptolemaios okolo roku 100 po Kristu. Celé pohoří od Krušných hor k Jeseníkům nazýval ve své mapě Sudety (Kančí hory). Kdo a jak tudy procházel, ovšem nevěděl ani on sám.
- Ve středověku existovala Slezská stezka, která stoupala z Vrchlabí nahoru přes Rennerovy boudy, Výrovku, Luční boudu a klesala dolů do Karpacze. Spojovala hornické obce na slezské a české straně hor. Možná po ní vtrhl se svým vojskem Boleslav III. Křivoústý do Čech, kde hodlal pobít znepřátelené Přemyslovce. Pokud šel na podzim roku 1110 opravdu tudy, zaskočil své nepřátele dokonale. Nikdo nečekal, že těžce ozbrojení vojáci projdou skrze pralesy, bažinami, skalnatými svahy i vysokými horami. Čechy tehdy porazil na hlavu u Smiřic v rovinách pod horami.

MODRÁ HŘEBENOVKA

- Velkým turistickým počinem v prvních letech 20. století se stal Blauer Kammweg. Modře značená hřebenová túra procházela všemi sudetskými pohořími od Blankensteinu až k Pradědu. Obsahovala tedy i hraniční hřeben Krkonoš.
- Byla založena roku 1902 ve Varnsdorfu na schůzi německých horských a turistických spolků severních Čech a jižní Lužice. V době největší slávy měřila 1200 kilometrů. Spuštění železná opony po druhé světové válce tento grandiózní projekt zarazilo.
- Zahrnovala Durynskou břidlicovou vrchovinu (Thüringer Schiefergebirge) – Krušné hory (Erzgebirge) – Českosaské Švýcarsko (Sächsisch-Böhmische Schweiz) – Lužické hory (Zittauer Lausitzer Gebirge) – Ještěd (Jeschken) – Jizerské hory (Isergebirge) – Krkonoše (Riesengebirge) – Broumovské stěny (Falkengebirge, Braunauer Wände, Sterngebirge) – Orlické hory (Adlergebirge) – Králický Sněžník (Glatzer Schneeberg) – Jeseníky (Altvatergebirge).

Vzhůru na Lipno nejenom za skvělým rodinným lyžováním

Zima nám pomalu klepe na dveře, a až si budete chtít odpočinout od předvánočního shonu, dobít baterky nebo naopak si užít Vánoce trochu jinak, Skiareál Lipno může být ta správná volba. Najdete tady více než 13 km špičkově upravených sjezdovek, dětské výukové hřiště Foxpark, jednu z nejlepších lyžařských škol v republice, nechybí snowpark, skicrossová dráha nebo měřený slalom. Letos si navíc skiareál připravil spoustu novinek.

Největší změnu návštěvníci pocítí ve svých peněženkách díky nové nabídce skipasů. Kromě tradičně nevýhodnějšího celosezonního skipasu, jednodenního skipasu najdete nově v nabídce například týdenní volitelný. Tedy vyberete si, kolik dní z celého týdne chcete lyžovat, a za ty zaplatíte. Takže je na vás, zda si zvolíte variantu 2 ze 6 (lyžování dva dny z týdne), 3 ze 6 nebo třeba 5 ze 6. Tento volitelný skipas vychází vstříc lyžařům, kteří si chtějí užít nejenom lyžování, ale i mnoho jiných zážitků na Lipně. Například Stezku korunami stromů nebo Aquaworld.

V nové sezoně se myslelo především na děti. Proto jsou dvě největší novinky směřovány na ně. Rodinný skipas a děti za polovinu ceny. Rodinný přenosný skipas znamená, že na jeden skipas mohou lyžovat rodiče tak, že jeden lyžuje s dítětem ráno a druhý odpoledne. Opravdovou senzací je ale dětský skipas ke každému dospělému skipasu za 50 procent ceny. A aby novinek nebylo málo, návštěvníci se mohou těšit i na dvou- a tříhodinové skipasy. Jedna velká novinka čeká i milovníky bobování. Všichni rodiče, a hlavně děti, se mohou těšit na bobovací kopec, který bude vysněžován zároveň se sjezdovkami.

Lipno nabízí tolik zážitků, že jeden den vám na to stačit nebude, a proto je nejlepší využít ubytování přímo u sjezdovky ve stylovém čtyřhvězdičkovém hotelu Element. Ten nabízí příjemné ubytování nejvyšší kvality v mnoha variantách pokojů. Od klasických dvoulůžkových až po rodinné mezonetové apartmány, kde najdou pohodlí i velké rodiny.

A až vám vyhládne, zastavte se v restauraci Stodola, kde se o vaše prázdné žaludky postará profesionální tým vedený šéfkuchařem Michalem Hrudou. Čekají vás zde tradiční jídla v netradičním pojetí. Samozřejmostí je využití lokálních surovin a vysoký standard servisu.

Ať už do Skiareálu Lipno přijedete lyžovat, odpočívat, vyletit, určitě neuděláte chybu a užijete si nádhernou zimní dovolenou, na kterou budete dlouho vzpomínat. Vše na jednom místě najdete na Lipno.info.

Článek vznikl ve spolupráci s Lipno Service.

Kouzlo zimy ve Švýcarsku

Zimní atmosféru si ve Švýcarsku užijí všichni: vášniví lyžaři i začátečníci, rodiny s dětmi, a dokonce i ti, kteří k zimním zážitkům lyže vůbec nepotřebují. Přinášíme inspiraci pro každého podle jeho zaměření.

Tip pro sportovce

Davos Klosters má zvuk u sportovců v zimě i v létě. Pro návštěvníky z České republiky je navíc snadno a rychle dostupný. Lyžuje se tady v celkem šesti areálech, které ale nejsou lyžařsky propojené, je třeba se přesunout skibusem nebo vlakem. Nejvýznamnější je v Davosu Parsenn, který je propojen přes Gotschnu také s Klosters a lyžuje se tady až z nejvyššího bodu celé oblasti z Weissfluhgipfel z výšky téměř 3.000 m n. m. Jakobshorn ocení pak zejména vyznavači společenského života na lyžích a snowboardu. Rinnerhorn je spíše rodinný areál s přílehlým hřištěm a velkou hernou v restauraci. Madrisa se hodí pro freeride a obě boční údolí Dischmatal i Sertigtal ocení běžkaři. Ubytování najdete ve všech kategoriích od apartmánů až po hotely. Tady vybírejte

© STST - STTP

ideálně z nabídky Mountain Hotels, kde je skipas již v ceně ubytování. Hotely totiž patří do portfolia lanovkářské společnosti.

Tip pro romantiky a požitkáře

Dolní Engadin s centrálním městečkem Scuol a jeho minerálními prameny zve ke sjezdovému lyžování v areálu Motta Naluns. Běžkařům nabízí nekonečné kilometry běžeckých tratí v údolí řeky Inn a bruslařům dokonce svezení po letní turistické stezce, na které se v zimě udržuje led. Vydat se můžete

i na třídní přechod na sněžnicích na trasu Via Silenzia. Pobyt zpestří i sjezd na sárkách z Motta Naluns do blízkého Ftanu. Romantickým duším je určena „Sjezdovka snů“, která se spouští z lyžařského areálu Motta Naluns do vesnice Sent a neprovází ji žádná lanovkářská infrastruktura, projíždíte tak volnou krajinou a lesy. Zpět do Scuolu se pak vrátíte autobusem. Po všech aktivitách na sněhu si vychutnáte koupel v minerálních lázních Bogn Engiadina, kde si užijete různé druhy koupelí, saunový svět i venkovní bazén s nádhernými výhledy na okolní horské velikány.

Tip pro náročné

Lyžování v Zermattu stojí na špičce lyžařské nabídky Švýcarska. 360 km sjezdovek spojených do jednoho obřího ski safari propojujícího navíc Itálii a Švýcarsko se točí kolem jediného středobodu – magické hory Matterhorn. Pohled na ni nikdy neomrzí a při lyžování před vámi defiluje stále znovu a pokaždé trochu jinak. Auta do Zermattu nesmí a zůstávají v blízkém Täschu, odkud vás do cíle cesty zaveze vlak. V Zermattu potkáte vše – tradiční historické domky se zeleninovými předzahrádkami, ve kterých se dosud bydlí až po pětihvězdičkové hotely pro nejnáročnější klientelu.

Tip pro rodinu

Střediska zaměřená na rodinnou dovolenou mají speciální certifikaci Families Welcome a musí splňovat řadu kritérií. Můžete se tedy spolehnout, že o malé lyžaře bude

postaráno v každém směru. Tyto požadavky splňuje například Aletsch Arena, která leží na slunné terase nad údolím Rhône nad ledovcem Aletsch. Auto zaparkujete v terminálu ve Fieschi a odtud vás vyveze do střediska už kabinová lanovka. I toto

místo je tedy bez automobilového provozu, a tudíž i velmi příjemné pro dovolenou zejména s dětmi. K ubytování se nabízí řada apartmánů. Nezapomeňte ochutnat místní specialitu, slaný koláč cholera.

Tip pro nelyžaře

Kouzelná zimní dovolená může být i bez lyžování. Procházky zasněženou krajinou, výhledy na okolní vrcholy, cestování po trase nejstarší zubačky v Evropě lze zažít na Královně hor – Rigi, vypínající se nad Lucernským jezerem. Každý pátek tady jezdí i speciální fondue zubačka. Završením dne je pak návštěva místních minerálních lázní vystavených podle návrhu proslulého švýcarského architekta Maria Botty. Ideální je se ubytovat v hotelu Rigi Kaltbad, který je s lázněmi přímo propojen. Půvaby zimní krajiny se můžete kochat i z oken při jízdě vlakem. Takové open air kino nabízí proslulé prémiové panoramatické vlaky jako Bernina Express, Glacier Express, GoldenPass Express nebo Luzern-Interlaken Express.

Stačí si jen vybrat, co právě vás nejvíce láká, a vyrazit.

Švýcarsko na jedno kliknutí

Bližší a aktuální turistické informace o Švýcarsku naleznete v češtině na webu MojeSvycarsko.com, kde si také můžete objednat tištěné mapy a brožury zdarma k zaslání poštou. Nezapomeňte také sdílet vaše zážitky ze Švýcarska na Instagramu s hashtagem **#MojeSvycarsko** a inspirujte tak ostatní k dokonalé dovolené.

Lyžování v Polsku. Lepší běžky než sjezdovky

Pro vyznavače sjezdového lyžování je Polsko exotickou destinací. Běžkaři už jsou naopak naučení jezdit za výborně upravenými stopami k našim severním sousedům. S prudkým rozšiřováním dálniční sítě se do rovinaté země vydává za lyžováním stále více sportovních nadšenců z Česka.

Polské skiareály lákají především lyžaře, kteří bydlí nedaleko a zároveň chtějí poznat něco jiného než své notoricky známé sjezdovky.

Několik tatranských a krkonošských skiareálů snese profilem tratí srovnání s českými či slovenskými sjezdovkami.

Všechny bez výjimky se snaží poskytovat velmi kvalitní a přitom poměrně levné služby. Každý návštěvník si pochvaluje výbornou gastronomii – excelentně se jí nejen v lepších restauracích a hotelech, ale také v rybárnách, udírnách i u obyčejných kiosků na trhu. Kdo dává přednost vlastnímu vaření v apartmánu nebo pronajaté chatě, je u vytržení z široké nabídky kvalitních potravin za slušnou cenu v obchodech a na trzích.

Sníh padá jinde

Nevýhodou polských svahů je menší množství sněhu. Jsou na severní, a tedy návětrné straně hor. Když se ale podaří počasí a leží zrovna vysoká sněhová pokrývka nebo je nafoukáno dost technického sněhu, je i lyžování v Polsku krásné.

Sníh a vlhkost, které se ženou stovky kilometrů ze Skandinávie do Evropy po rovinách od Baltu a Severního moře, se totiž zastaví až o Krkonoše, Orlické hory a Vysoké Tatry. Teprve tyto hory se jim postaví do cesty. Za hřebeny se vytvoří vzdušné víry a sníh spadne do Česka nebo na Slovensko.

Všechny hory na polsko-českém pomezí spadají prudkými severními srázy do rovin. Je to

daleko větší kontrast než u českých hor, které se k hřebenům propracovávají pomalu přes pahorkatiny a podhůří a nejsou tak impozantní jako na polské straně.

Ideální stav obvykle nastává koncem ledna, kdy je mráz, dost sněhu a tratě jsou sjízdné. Druhé pěkné období bývá v dubnu, kdy už si dole moc nezalyžujete, sníh je mokřý a sjezdovky odtažují. Nahoře ale leží v tu dobu bílý sníh a v údolí se zelená tráva a výhledy do jarních rovin jsou skvostné. Dopolední lyžování na pevném firmu nemá v takových podmínkách konkurenci.

Běžkování v Jizerkách a Krkonoších

Poláci vybudovali v Krkonoších a Jizerských horách systém turistických a kondičních běžecích tras podobný, jako je na české straně, ale běžkaři v nich mají daleko víc prostoru. Ve stopách lyžuje méně lidí než v Česku a tratě jsou mnohde daleko širší.

Nástupní místa pro sportovní styl běžkování jsou vhodná především v Novosvětském sedle nad Harrachovem a na Pomezních boudách. Do stop se tam nastupuje pár metrů za celnici.

Jizerky jsou vhodnější spíše pro lyžařské turisty. Stopy jsou sice upravené, ale pro našince je tam dost daleko. Hory na polské straně jsou opuštěnější než na české. Městečka i vesnice se rozkládají daleko od náhorní plošiny. Sem lze vyjet z Novosvětského sedla nebo využít hraniční přechod pro pěší na hoře Smrk kousek od rozhledny.

Nejoblíbenější destinací pro sjezdové lyžování v Polsku je Zakopané na severní straně Tater.

text: Jakub Turek, foto: Shutterstock

Největší krkonošské středisko je Karpacz. Odtud se jezdí lanovkou na Kopu s několika modrými a červenými sjezdovkami. Když je sníh, bývá tu přeplněno. Ale zato se jede několik kilometrů pořád z kopce. Běžkaři odtud vyrážejí na hřebenovku. Nejvíce je ovšem i v zimě pěších turistů stoupajících na Sněžku.

Další vyhlášený skiareál Szrenica je v provozu nad obcí Szklarska Poreba.

Jiné známé polské středisko je Zieleniec v Orlických horách na půl cesty mezi Deštným a lázeňským městem Duszniky-Zdrój. Pokud nechcete jet autem za hranice, přejeďte je na lyžích na Šerlichu u Masarykovy chaty, dojeďte k horní stanici vleků a můžete se vozit na polských sjezdovkách s množstvím vleků a lanovek.

Za Ostravou a Třincem, nedaleko polsko-česko-slovenského trojmezí, se lyžuje ve třech oddělených skiareálech pod jednotným jménem Szczyrk. Co do počtu a rozmanitosti sjezdovek jde jednoznačně o hlavní město polského lyžování.

Pod Jablunkovským průsmykem se zase lyžuje v několika malých skiareálech roztroušených v okolí obce Wisla. Dál od hranic jsou skiareály Czarna Góra a Rzeczelka.

Beskydy a Bieszczady daleko na východě

Několik malých skiareálů funguje v Bieszczadech. Pokud vážíte dalekou cestu na jihovýchod Polska, můžete si na kopečcích také zalýžovat, ale za samostatnou návštěvu těch pár vleků nestojí.

O něco blíž u města Nowy Sacz, proti slovenskému Bardejovu, se sjezdjuje v moderním skiareálu Jaworzyna Krynicka s kabinkovou lanovkou.

Mezi městečky Muszyna a Wierchomla se lyžuje v areálu Dwie Doliny. Kromě sportovně laděného lyžování si můžete užít hřebenové, mírné, ale neskutečně dlouhé sjezdy do obou měst, připomínající spíš lyžařskou túru.

Bieszczady jsou rájem pro osamělou zimní turistiku, tramping, skitouring, chůzi na sněžnicích a zimní táboření. Jsou tady populární lyžařské přejezdy se stanem, jako například slovensko-polské Bukovské vrchy mezi Kremencem a Duklou, výstup na Wetlińskou poloninu nebo přechod horského masivu Rawka.

Mazury na severu

Sjezdové areály najdeme i v placatém severním Polsku. Sedačková lanovka je v provozu na Mazurách ve středisku Piekna Góra. U města Mragowo, jižně od Kaliningradu, se lyžuje na hoře čtyř větrů – Góra Czeterech Wiatrów. Mezi Olszstynem a Kalininogradem je menší lyžařské středisko Krzywa Góra.

Před cestou do Polska se vyplatí vstříbat ještě několik rad. Pokud jde o vstupy do polských národních parků, připravte se, že se za ně platí devět zlotých za den (zhruba 50 korun). Poplatek se vybírá v budkách na přístupových cestách. Vstupenku lze koupit i přes webové stránky jednotlivých parků.

Stejně tak si dejte pozor na zbožnost. Na vysoko-horských chatách i v hotelech a ubytovnách se konají pravidelné nedělní mše. Katolické víry se nelze nijak dotýkat, je to v podstatě státní náboženství.

Sjezdovky ve Vysokých Tatrách

Nejnámějším lyžařským střediskem na severní straně Tater je Zakopané. Odtud jezdí moderní lanovka na Kasprowy Wierch, což je modla polského lyžování. Je nejvyšší a sjezdovky jsou na něm nejdelší.

Jeho protikladem je Jurgów. Kdyby nenabízel nádherné výhledy na Tatry a Spiš, zřejmě byste o jeho zastaralé lanovky ani nezakopli, ale takhle je nutné zdejší sjezdovky vyzkoušet.

Nejvíce se mezi rekreačními lyžaři skloňuje Bialka Tatrzńska, která investuje velké množství peněz do rozvoje skiareálu, umělého zasněžování, zvyšuje počet sjezdovek a vybavuje je lanovkami. Lyžuje se na svazích pod Vysokými Tatrami.

Skiareálem pro začátečníky je nedaleká Gubalówka, která je mimo jiné vybavená kolejovou lanovkou.

O kousek dál se jezdí v malém kompaktním skiareálu Nosal. Podobné je to ve skiareálu Polana Szymoszkowa.

Na kopečcích přímo v Zakopaném je v provozu dalších deset vleků vesměs vhodných na pár hodin výuky lyžování nebo snowboardingu.

Moderní malé kompaktní středisko pod Vysokými Tatrami je Czorsztyn.

Sudetské hory

Poláci se na rozdíl od Čechů nestydí používat pro hraniční pásmo hor jednotný název Sudety. Spíše než do Krkonoš, Orlicek či Jeseníků jezdí tedy lyžovat do Sudet.

Kde najít informace

- Narty.pl
- Mojenarty.pl
- Skionline.pl

Zeptali jsme se pana ředitele Bc. Petra Čermáka, ředitele lázní Velichovky

► Pane řediteli, proč právě do Velichovek?

Už naše motto „V republice lázní stovky, pouze jedny Velichovky“, napovídá o výjimečnosti našich moderních lázní s více než stovacetiletou tradicí, kde vedle tradiční léčby a rehabilitace pacientů s onemocněním pohybového aparátu, pacientů po úrazech, po operacích kostí a kloubů, dále nervových a onkologických onemocněních navštěvují naše lázně i klienti, kteří v dnešní uspěchané době, která klade obrovské nároky na naši psychiku, odolnost i tělesnou schránku, hledají relaxaci a odpočinek.

► Co jim mohou Vaše lázně Velichovky nabídnout?

Řekl bych zjednodušeně 5 P.

Přírodní zdroj, zdejší křídová slatina je díky svému složení ojedinělá v České republice, a to díky vysokému obsahu uhličitanu vápenatého a železa.

Personál, kvalitní, ochotný a zkušený personál je pro každé zařízení výhrou. V našem případě souhra zaměstnanců na všech odděleních vytváří klidnou rodinnou pohodu.

Prostředí našich lázní, prvorepublikové budovy zdejších lázní jsou obklopeny rozlehlým krajinářským parkem se spoustou venkovních atrakcí. Na park volně navazuje nedaleký les s rozlehlou oborou. Volný čas můžete trávit pobytem v přírodě, odpočinkem v lázeňské kavárně u chutného zákusku s výhledem na ornamentální výsadbu lázeňského parku, nebo v lázeňské restauraci, která je zároveň kulturním centrem s vlastním kinem.

Poloha lázní naše lázně se nacházejí v malebné kopcovité krajině na rozhraní Kladského pomezí a Podkrkonoší, nedaleko Jaroměře. Zeměpisná poloha lázní přímo vybízí k výletům do blízkého okolí, navštívit tak můžete barokní památku hospitalu Kuks, Zámek Ratibořice a Babiččino údolí, Hrádek u Nechanic, ZOO a safari ve Dvoře Králové, dalších krásných a velmi zajímavých míst.

A v neposlední řadě nepopsatelná lázeňská **pohoda**. Taková ta doba, kdy se pro klienty zastaví čas a oni si užívají přítomnost všemi smysly, a to v překrásných prvorepublikových prostorách.

► Co se Vám v poslední době povedlo?

Jsem rád, že můžeme široké veřejnosti, tedy nejen našim klientům, nabídnout léčebnou rehabilitaci novými moderními technologiemi.

Rozhodně doporučuji všem vyzkoušet si unikátní **procedury s MOLEKULÁRNÍM VODÍKEM**. Vědecké práce z celého světa dokazují, že je důležitým antioxidantem, vyznačuje se silně protizánětlivými účinky a podporuje duševní a fyzické síly člověka.

Další dva produkty **WALKER VIEW** a **PROKIN** jsou specialisty v oblasti rehabilitace a procedury na nich probíhají pod dohledem fyzioterapeuta, který následně sestaví cvičební program vedoucí ke správné koordinaci pohybu celého těla a posílení oslabených partií.

Novinkou je i vysokofrekvenční kombinovaný **LASER HILL II**. Umožňující přesné zacílení na libovolné bolestivé místo těla zaručuje účinnou stimulaci tkání a receptorů bolesti.

A další přístroje, které díky své inovaci, zkracují a zefektivňují dobu léčby a urychlují tak návrat do běžného života.

Jak vidíte, snažíme se i více nabízet veřejnosti vedle wellness procedur i procedury cíleně zaměřené na rehabilitaci. I když i **mezi wellness procedurami** je řada těch, které prospívají našemu zdraví a vyplatí se do nich čas od času zainvestovat. Zmíním například **medovou masáž**, která díky teplému včelímu medu a jemným speciálním hmatům vysává z tělesných tkání kolem páteře usazeniny a tím se aktivují vnitřní orgány. Takto bych mohl dlouze vyprávět, nicméně vlastní prožitek dá v tomto případě za tisíc slov.

► Co Vás pane řediteli v nejbližší době čeká.

Znovu jsme otevřeli **prvorepublikové lázeňské kino**, v něm promítáme zajímavé filmové tituly všech žánrů včetně oceňovaných filmů, a nezapomínáme ani na děti.

Rozšiřujeme nabídku služeb na **lázeňské kavárně**, ale i v **lázeňské restauraci v Domě pod Kaštany**, kde kromě tradičních týdních specialit nabízíme denní menu. Chceme, aby si zde vybral každý, nabídka je pestrá a chutná a prostředí velice příjemné.

V předvánočním období nás čekají již tradiční **Svatomartinské trhy**. Přivítejte s námi svatého Martina, který přijede na bílém koni. Máme připraven celodenní zábavný program, včetně koncertu Petra Kotvalda. Těšit se můžete na otevírání svatomartinských vín, více než 50 řemeslných stánků, ukázky tradičních řemesel, atrakce pro děti, a spoustu dobrého jídla a pití. Celý den budou hudebně doprovázet rytmy nejen lidové muziky, ale i jiných hudebních žánrů.

Přijďte a užijte si ten den s námi.

► Tak na viděnou ve Vašich lázních Velichovky.

DÁMSKÉ ÚTERNÍ WELLNESS VEČERY

1. úterý v měsíci
Bylinkový večer

2. úterý v měsíci
Cestujeme po světě

3. úterý v měsíci
**Harmonie
péče o duši a krásu**

4. úterý v měsíci
**Filmové a světové
melodie**

16.30–20.00

Každé úterý v měsíci se naše
wellness promění v oázu klidu
pro dámy.

SVĚT WELLNESS ZÁŽITKŮ

www.aqualand-moravia.cz

FORUM ROMANUM
WELLNESS

PALAVA
WELLNESS

Na Lipně lyžují děti za polovic

Dítě za 50 % k dospělému i seniorskému skipasu

www.lipno.info

Lipno.
kopec plný zážitků